Työnpäivä-tervehdys hyvinvoinnin, edistyksen ja rauhan merkeissä

VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash, VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 88 — Vol. LII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, elok. 27 p. — Tuesday, Aug. 27, 1968

Teamstereille $1.10 palkankorotus 3 vuotisena sopimuskautena

Reunaetuisuudet mukaanlaskettuna kolmen vuoden korotukset tulevat vastaamaan $1.47 tunnissa

Toronto. — International Brotherhood of Teamsters (IBT) union jäsenet hyväksyivät viime sunnuntaina uuden työehtosopimuksen kuljetusliikkeiden kanssa, saaden 40.7% prosentin palkankorotuksen ja huomattavia reunaetuisuuksia sopimuksen voimassaoloajan kolmivuotiskautena sekä takauksen siitä, että seuraavassa sopimuksessa he pääsevät tasa-arvoisiin palkkoihin Detroitin alueen ammattiveljiensä kanssa.

Työehtosopimuksen seuraavan 30 kuukauden aikana kuorma-autonajurien palkat nousevat $1.10 asteettain ja reunaetuudet vastaavana aikana noin 37 senttiä. Tämänhetkinen kuorma-autonajurien peruspalkka on $2.70 tunnilta ja satamatyöläisten $2.60 tunnilta.

Unionin jäsenet Torontosta, Sault Ste. Mariesta, Sudburysta, North Baysta, Peterboroughista ja Orilliasta äänestivät 840 äänen enemmistöllä ehdotetun työehtosopimuksen hyväksymisen puolesta. 20 äänestyslippua jouduttiin mitätöimään.

Ennen kuin sopimus astuu voimaan tarvitaan jäsenistön hyväksyminen myös union Kingstonissa, Londonissa, Windsorissa ja Hamiltonissa sijaitsevilta osastoilta.

Sopimukseen sisältyy viisi unionin osastoa ja 51 kuljetusliikettä, jotka edustavat enemmistön Ontarion suurimmista kuljetusliikkeistä.

Palkkojen korotukset tapahtuvat asteettain seuraavasti: 15 senttiä tunnilta lokakuun 1 pnä 1968, 10 senttiä maalisk. 2 pnä 1969, 20 senttiä kesäkuun 1 pnä 1969, 10 senttiä tammik. 4 pnä 1970, 10 senttiä toukokuun 31 pnä 1970, 20 senttiä tammik. 2 pnä 1971 ja 25 senttiä toukok 29 pnä 1971.

Palkankorotuksien lisäksi kuorma autonkuljettajat tulevat saamaan asteettaisia korotuksia maljmaksuihin tämän kolmivuotisen sopimuksen aikana.

Voimakkaammat suosionosoitukset sai aikaan se kun union osaston 938 varapresidentti Charles Thibault luki uuden sopimuksen sen kohdan, jossa työnantajat olivat luopuneet väliaikaisen työvoiman kontrolloimisesta.

"Minä olen täydellisesti väliaikaisten työläisten käyttämistä vastaan, koska suurin osa heistä on jo vakituisessa työssä muualla", sanoi mr. Thibault. Mutta poissaolot ja kuorma-autoliikkeen työlojen vaihtelevaisuus tekee tarpeelliseksi maksettyn määrän väliaikaista työvoimaa, lisäsi mr. Thibault.

Työehtosopimus määrittelee väliaikaisen työn 10 tunniksi viikossa jokaista väliaikaista työläistä kohden ja että näille työläisille maksetaan työehtosopimuksen mukaiset palkat. Lisäksi työt päättävät näiden väliaikaisten työläisten palkoista unionmaksut ja ottavat yhteyden union virastoon ennen kuin palkkaavat ei-union työläisiä.

Nämä työehtosopimuksen kohdat tulevat antamaan kovan iskun työnvälitysagenteille, jotka toimittavat väliaikaista työvoimaa, sanoi mr. Thibault. Hän nimitti mainittuja agentteja orjien välittäjiksi.

Neuvottelut päättyivät Moskovassa

Neuvostoliiton ja sen liittolaisten joukko-osastot tullaan palauttamaan T-slovakiasta mahdollisemman pian

Moskova. — Neuvostoliiton ja sen liittolaisten joukko-osastot tullaan vetämään pois Tshekkoslovakian alueelta sen sopimuksen perusteella jonka Varsovan liiton ja Tshekkoslovakian johtajat ovat saaneet aikaan täällä, ilmoitettiin tshekkoslovakialaisista diplomaattipiireistä maanantai-iltana.

Sopimus saatiin aikaan neljä päivää kestäneissä salaisissa neuvotteluissa, joita käytiin N-liiton, Itä-Saksan, Puolan, Unkarin, Bulgarian ja Tshekkoslovakian johtajien välillä.

Tshekkoslovakian neuvottelukuntaa johti presidentti Ludvik Svoboda ja kommunistipuolueen johtaja Alexander Dubcek.

Tshekkoslovakialaiset diplomaattipiirit selittivät, että maan johtajat ovat luvanneet laatia tiedoitusvälineitä koskevan kontrollin, joka tulee estämään Neuvostoliittoa ja muita sosialistisia maita parjaavat artikkelit sanomalehdistössä ja muissa tiedoitusvälineissä.

TIEDOT PUUTTEELLISIA

Ylläolevia tietoja ei ole kuitenkaan virallisesti vahvistettu sen paremmin NL:n ulkoministeriön kuin den taholta. muidenkaan virallisten tietolähteiden.

Samoista tietolähteistä kerrottiin, että liittoutuneiden joukot vedetään pois Tshekkoslovakian maaperältä heti kun perustuslaillinen hallitus on lujitettu. Tämä voi ottaa kahdesta viikosta kahteen kuukauteen, lisättiin tiedonannossa.

Tshekkoslovakian presidentti Ludvik Svoboda ja muut maan johtomiehet palaavat hetimiten kotimaahansa sanottiin täkäläisestä Tshekkoslovakian suurlähetystöstä.

Lähetystön edustaja sanoi lisäksi, että Svobodan kotimatkaseurueessa tulee olemaan myöskin kommunisti puolueen johtaja Alexander Dubcek, jonka länsimaisessa lehdistössä sanottiin joutuneen neuvostoliittolaisten joukkojen vangitsemaksi.

Tshekkoslovakian paikallisen lähetystön edustaja sanoi sunnuntai-iltana, että Wladyslaw Gomulka, Puolasta, Walter Ulbricht, Itä-Saksasta, Janos Kadar, Unkarista ja Todor Zhivkov Bulgariasta saapuivat Moskovaan osallistuakseen liittoutuneiden kokoukseen.

Lähetystön taholta sanottiin, että Tshekkoslovakian puolesta otti neuvotteluihin osaa presidentin lisäksi Dubcek, pääministeri Oldrich Cernik, kansalliskokouksen puheenjohtaja Josef Smrkovsky, Tshekkoslovakian kommunistipuolueen äänenkannattajan Rude Pravon toimittaja Oldrich Svestka ja Joseph Spacek.

MOSKOVA ARVOSTELI LÄNNEN K-PUOLUEITA

Moskova. — Neuvostoliitto arvosteli länsimaisia kommunistipuolueita jotka tuomitsivat Tshekkoslovakiaan tapahtuneen joukkojen siirron ja kehoitti niitä varomaan toimenpiteen johdosta esittämäänsä arvostelua.

Neuvostoliiton hallituksen virallisessa äänenkannattajassa Izvestijassa sanottiin lauantaina mm. seuraavasti:

"Kapitalististen maiden edistysmielisten ryhmien tulee varoa ettei heidän kritisiminsä yhdenkaltaistu luokkavihollisten lausuntojen kanssa sosialistisia maita vastaan, jotka täyttävät kansainvälisen tehtävänsä puolustaessaan Tshekkoslovakian sosialistista systeemiä."

Artikkelissa moitittiin myös Tshekkoslovakian kansallista sosialismia — joka on löytänyt puolustusta Romaniasta ja Jugoslaviasta — mikä on todistetusti havaittu todelliseksi kansalliskiihkoksi, jossa on jäljellä vain pieni peitekerros sosialismia.

"Ja missä kansalaiskiihko kasvaa, voimme myöskin havaita poroporvarillisia ideologioita", sanottiin artikkelissa.

KIINAN LAUSUNTO

Peking. — New China uutisasema, joka käsitetään Kiinan viralliseksi ääneksi, sanoi Neuvostoliiton suorittaneen "julman rikoksen".

"Toimien peittelemättömästi kuin joukko rosvoja, Brezhnev-Kosygin luopio-klikki lähetti meluavasti . . . valtavat sotajoukot raakamaisesti valloittamaan koko Tshekkoslovakian."

Samanaikaisesti radioasema kuitenkin soimasi Tshekkoslovakiaa "revisionismista" ja syytti Alexander Dubcekia "kapitalistisen järjestelmän palauttamisen nopeuttamisesta".

MUIDEN MIELIPITEITÄ

Pohjois-Korea moitti Tshekkoslovakian "liberaalista" johtajistoa viittaamatta kuitenkaan Neuvostoliiton ja muiden Varsovan liiton maiden joukkojen Tshekkoslovakiaan siirtämiseen.

Pohjois-Vietnam antoi täyden kannatuksensa Neuvostoliitolle ja sen liittolaisten toimenpiteille sanoen, että joukkojen siirto Tshekkoslovakian alueille oli "aatteellinen päämäärä vastavallankumouksellisten voimien poistamiseksi".

Kuuban pääministeri Fidel Castro sanoi perjantai-iltana, että Kuuba on Tshekkoslovakian kysymyksessä Neuvostoliiton rinnalla.

USA:n kommunistipuolueen johtaja Gus Hall sanoi olevansa pahoillaan, että Neuvostoliitto täytyi käyttää sotilastoimenpiteet tarpeellisiksi, mutta lisäsi:

"Näyttää selvältä, että tärkeiden demokraattisten uudistusten yhteydessä on tapahtunut nopea sosialismin vastaisten elementtien kasvu, joita tuetaan valtavien amerikkalaisten ja länsisaksalaisten imperialististen voimien taholta."

NATO:n kokousta on vaadittu

Bonn. — Länsi-Saksan kansleri Kurt Georg Kiesinger vaati NATOn liittolaismaiden johtajien kokousta viime sunnuntaina sanoen, että Tshekkoslovakian "miehitys" on näyttänyt, jotta tämän 14 maata käsittävä "väsynyt ja laiska" järjestö tarvitsee "ruiskeen" uutta voimaa varten. Hän vihjasi myöskin, että Tshekkoslovakian tapahtumat tulevat muuttamaan Ranskan presidentti Charles de Gaullen katsantokannan NATO:n suhteen.

JUGOSLAVIAN JOUKOT MANÖÖVEREILLA

Romanian kommunistipuolueen johtajan kanta suopeampi, tähdensi yhteistoiminnan tärkeyttä

Belgrad. — Tavallisesti luotettavista jugoslavialaisista lähteistä ilmoitettiin maanantaina, että Jugoslavian sotavoimat ovat ryhtyneet puolustusmanöövereihin mahdollisten neuvostoliittolaisten sotavoimien maahantunkeutumisen varalta.

"Nämä ovat normaalit toimenpiteet nykyisen tilanteen vallitessa tässä osassa Eurooppaa", sanottiin tiedonannossa. Siinä ei kuitenkaan selitetty toimenpiteiden laatua.

Tiedonannossa sanottiin myöskin, että siihen suuntaan, että Jugoslavia halusi hyökätä puolustamaan . . . jos maahan yritetään siirtää vieraita joukkoja, tuoja sotajoukkoja, niin se ei tule olemaan vain kävelyä. . ."

Tietolähteiden kertoman mukaan Romania ja Jugoslavia ovat läheisessä yhteistoiminnassa, mutta sen suhteen tietojen mukaan siinä kiellettiin uutiset, että Jugoslavian presidentti Tito ja Romanian kommunistipuolueen johtaja Nicolae Ceausescu olisivat allekirjoittaneet puolustussopimuksen viime lauantaisen kohtaamisensa aikana.

Samanaikaisesti tiedotettiin, että Romanian suhtautuminen Tshekkoslovakian tapahtumiin on muuttunut entistään suopeammaksi suunnalle, vaikka Romania tuomitsikin joukkojen siirron Tshekkoslovakiaan ja vaati niiden hetikohtaista poisvetämistä.

Maanantaina noin 100 mailin päässä Bukarestista sijaitsevassa Romanian toiseksi suurimmassa kaupungissa olevassa traktoritehtaassa työläisille pitämässään puheessa Romanian kommunistipuolueen johtaja mr. Ceausescu vältti pahemmin moittivaa sävyä Tshekkoslovakian tapausta koskettelessaan.

Suurimman osan puheestaan hän käytti vakuuttaen Romanian ystävällisyyttä naapureitaan Neuvostoliittoa, Unkaria, Bulgariaa, Jugoslaviaa ja Tshekkoslovakiaa kohtaan. Hän kiinnitti suurta huomiota sosialististen maiden yhteistyön tärkeyteen sekä kaikkien maiden taloudelliseen yhteistoimintaan huolimatta niiden yhteiskuntamuodoista.

Auto-onnettomuus vaati 7 uhria

Bathurst, N. B. — Sunnuntaina täältä noin 12 mailia etelään tapahtuneessa kahden auton yhteentörmäyksessä sai surmansa 7 henkilöä, joista kuusi kuului samaan perheeseen.

Poliisien lausunnon mukaan onnettomuudessa saivat surmansa mrs. Clifford Doucet ja hänen viisi lastaan, joiden iät oli 9 vuodesta 2 vuoteen. Onnettomuuden seitsemäs uhri oli 50-vuotias miss Laura MacDermaid.

Poliisit sanoivat, että onnettomuus tapahtui suoralla maantieosuudella. Kuolemansyyntutkijalautakunta kävi onnettomuuspaikalla, mutta ei tehnyt päätöstä kuulustelujen suorittamisesta.

Taistelu kiihtyy Etelä-Vietnamissa

Saigon. — Etelä-Vietnamin Kansallisen Vapautusrintaman sotilaat tekivät viikonvaihteessa urhoollisia maasto-, kranaatti- ja rakettihyökkäyksiä USA:n joukkojen tukikohtia vastaan taistelun kiihtyessä ympäri Etelä-Vietnamia.

Kovimpia taisteluja käytiin Danangin ja pohjoisten maakuntien alueilla sekä USA:n erikoisjoukkojen tukikohdassa Duc Lapissa, joka sijaitsee noin 130 mailia Saigonista luoteeseen.

Kiivaimmat taistelut käytiin kuitenkin pohjoisimmissa maakunnissa, joissa sissit tekivät yli 30 hyvin järjestettyä hyökkäystä torstaina ja perjantaina käyttäen tukenaan kranaatti- ja rakettikeskitystä.

USA:n viranomaiset tiedottivat myöskin eräästä kylän hävityksestä. Siellä sanottiin olleen "entisiä sissejä", jotka olivat palanneet "hallituksen" puolelle saatuaan "armahduksen". Kylän tuhossa sanottiin 10 "entisen sissin "saaneen surmansa.

Amerikkalaistietojen mukaan USA:n ja sen liittolaisjoukot menettivät yli 160 sotilasta ja kolme helikopteria sekä Pohjois-Vietnamin ilmatilassa lentäneen sotilaskoneen.

Canadan KP:n lausunto T-slovakian tapauksesta

Toronto. — Canadan kommunistipuolueen keskuskomitea antoi viime perjantaina Tshekkoslovakian tapahtumista seuraavan lausunnon:

"Canadan kommunistipuolueen keskuskomitea on syvästi hämillään sen tosiasian johdosta, että tilanne Tshekkoslovakiassa oli kehittynyt siihen mittaan, jotta viisi Varsovan liiton jäsenmaata havaitsivat sen uhkaavan vastavallankumouksella ja oikeuttavan liittoutuneiden joukkojen viemisen Tshekkoslovakiaan; ja joka on ilmoitettu tehdyn Tshekkoslovakian kommunistipuolueen keskuskomitean enemmistön pyynnöstä; ja että molemmat niin näkökanta kuin julistuskin olivat ristiriidassa Tshekkoslovakian johtavien elinten arvioiden ja julistusten kanssa.

"Meidän näkökantamme mukaan Tshekkoslovakian tilanteeseen ei ollut sekaantuneena ainoastaan sosialismille vihamieliset vehkeilijät, mutta — myöntäkäämme nämä — sosialismin kehityksessä ja sosialistisen demokratian yhteydessä tällä hetkellä ratkaisematta olevat vaikeudet ja yritykset niiden ratkaisemiseksi, joita me lämpimästi kannatimme päätöksessämme huhtikuussa 1968, pidetyssä Canadan kommunistipuolueen keskuskomitean kokouksessa.

"Canadan kommunistipuolueen keskuskomitea kehoittaa voimakkaasti, että kaikki asiaankuuluvat toimivat sosialismin Tshekkoslovakiassa lujittamiseksi, sosialistimaiden ja niiden kommunistipuolueiden yhdistämiseksi, alkaisinta vieraiden joukkojen poistoa Tshekkoslovakian alueelta, toimintaa Tshekkoslovakian suvereenisuuden ja itsenäisyyden ylläpitämiseksi ja pyrkivät ohjelman lujittamiseksi ja sosialistisen demokratian jatkamiseksi, jonka Tshekkoslovakian kommunistipuolueen keskuskomitea omaksui päätöksellään tammikuussa 1968.

"Tshekkoslovakian tapausten johdosta on kehittynyt tilanne, joka on antanut imperialistisille voimille tilaisuuden aloittaa poliittinen ja ideologinen hyökkäys sosialistisia maita vastaan, ja Neuvostoliiton propagandaan, johon me kieltäydymme osallistumasta tavalla tai toisella.

"Me kehoitamme puoluettamme, työväenliikettä ja kaikkia demokraattisia canadalaisia tekemään kaikkensa ja taistelemaan kaikkia yrityksiä vastaan, jotka on suunnattu hajoittamaan canadalaisten taistelua rauhan ja sosialististen saavutusten edistämisliikettä.

Canada vastaanottaa pakolaisia

Ottawa. — Canadan ulkoministeri Mitchell Sharp sanoi viime viikon lopulla Slovakian lähetystölle, että Canada tulee vastaanottamaan tshekkoslovakialaisia pakolaisia yhtä lämpimästi kuin se vastaanotti unkarilaisia pakolaisia v. 1965. Pääministeri Pierre Trudeau lupasi diplomaattista toimintaa, jotta Tshekkoslovakian johtajat saisivat osakseen oikeudenmukaisen kohtelun "vaikka meidän toimintamahdollisuutemme siellä onkin . . . kokolailla rajoitettu".

Intia saa Canadasta lainan

Ottawa. — Canadan ulkomaanapuvirasto ilmoitti, että Canadan hallitus on hyväksynyt 8.8 miljoonan dollarin lainan Intialle, auttaakseen Intiaa ostamaan 30 Canadassa rakennettua diesel-veturia.

Tätä korkovapaata lainaa aiotaan käyttää Intian taholta myöskin veturien osien ostamiseen.

VIIME TIEDOT

Kairo. — Viisi henkilöä, mukaanluettuna entinen Egyptin varapääministeri ja hänen alaisenaan olleet sota- ja vakoilupäälliköt, tuomittiin elinkautiseen pakkotyöhön heidän osuudestaan koettaa syöstä presidentti Gamal Abdel Nasser vallasta vuoden 1967 Arabi-Israelin sodan jälkeen. Tuomitut olivat: Entinen varapääministeri Abbas Radwan, entinen sotaministeri Shams Badran ja entinen vakoilupäällikkö Salah Nasr, sekä eläkkeellä olleet eversti Galal el Haridi ja kenraalimajuri Osman Nassar.

Chicago. — Senaattori Edward Kennedy koetti eilen estää toimenpiteet, jotka oli suunnattu hänen asettamisekseen presidenttiehdokkuutta tavoittelevaksi, mutta avainasemassa oleva Kennedyn kannattaja sanoi jotta Kennedyn ehdokkaaksi asetuspuuhat ovat menneet liian pitkälle. Kennedy pyysi puhelimitse entiseltä Ohion kuvernööriltä, että hänen nimeään ei asetettaisi demokraattipuolueen äänestyslippuihin. Kuvernööri Michael DiSalle sanoi, että hän ottaa senaattorin pyynnön huomioon, mutta selitti, ettei hän voi pidättää Kennedyn nimeä äänestyslipusta.

St. John's. — Newfoundlandin liberaalipuolue pitää edustajakokouksensa syyskuun 28 päivänä puolueen uudestaan järjestämiseksi ja lujittamiseksi. Tämä on yksi niistä askeleista, joita maakunnan pääministeri on luvannut ottaa ennen puolueen uuden johtajan valitsemiskokousta, joka pidetään ensi vuonna.

Montreal. — Air Canadan tavalliset lentovuorot voivat pysähtyä tänään (tiistaina) iltapäivällä, jos lentäjien äänestyslippujen laskussa käy ilmi, että lentäjät ovat hylänneet ehdotetun 27 kuukautisen työehtosopimuksen.

Ottawa. — Canadan ulkoministeri Mitchell Sharp sanoi eilen, että melkein kolmasosa Canadan ulkomaanvirastoissa työskentelevistä henkilöistä on valittu viimeisen kolmen vuoden aikana Ranskaa puhuvien canadalaisten keskuudesta. Hän sanoi yhden syyn tähän olevan sen, että hallitus haluaa näyttää, jotta ranskankieli on elävä kieli yleisissä palvelulaitoksissa.

VIINIRYPÄLEET HALUTAAN BOIKOTTIIN

Työläiset taistelleet 3 vuotta parempien palkkojen puolesta; vuosipalkka alle $2,500

Toronto. — Ammattiyhdistysten järjestäjät ja katoliset papit pyysivät viikonlopun aikana, etteivät torontolaiset ostaisi Kaliforniasta tuotettuja viinirypäleitä.

Kolme nunnaa ja neljä pappia jakoi 25,000 lentolehtistä Canadian National Exhibition-näyttelyalueella sekä kauppakeskuksissa.

Tämä kampanja on järjestetty United Farm Workers of America-ammattiyhdistyksen toimesta. Tämä maataloustyöläisten ammattiyhdistys on taistellut parempien palkkojen ja parempien työolosuhteiden puolesta sekä oikeudesta kuulua ammattiyhdistykseen yli kolmen vuoden ajan Kalifornian viinirypäleviljelijöitä vastaan.

"Ostolakko on viimeinen ei-väkivaltainen tie joka meillä on jäljellä", sanoi ammattiyhdistyksen järjestäjä Marshall Ganz. New Yorkissa "ostolakko" on onnistunut 95 prosenttisesti ja lopettanut viinirypäleiden sinne kuljetuksen samalla prosenttimäärällä, lisäsi mr. Ganz.

Suurin osa Kalifornian 40,000 viinirypäleviljelystyöläisistä on meksikolaisia tai neekereitä, jotka eivät ansaitse yli $2,500 vuosipalkkaa, sanoi mr. Ganz.

Montrealin ja Vancouverin asukkaita pyydetään myöskin lopettamaan kalifornialaisten viinirypäleiden ostaminen ja antamaan tukensa viinirypäletyöläisille.

"Ostolakko"-kampanjaa tukevat Canadan United Church, Canadian Labour Council ja useat roomalaiskatoliset kirkot.

DUBCEK EDUSTI VAIN VÄHEMMISTÖÄ, PRAVDA

Moskova. — Kommunistisen puolueen äänenkannattaja Pravda esitti viime torstaina syytöksen, että Tshekkoslovakian veljespuolueen johtaja, Alexander Dubcek on henkilökohtaisesti vehkeilyt vastavallankumouksellisten hyväksi.

Tämä oli ensimmäinen kerta jolloin Neuvostoliitossa on nimeltä mainiten arvosteltu mr. Dubcekia.

Samalla Pravda sanoi, että Dubcek edusti vähemmistöä Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen 11-jäsentä käsittävässä puhemiehistössä (johtokunnassa).

Dubcekin jätettyä noudattamatta Bratislavan sopimuksen velvoitukset, jonka allekirjoittajana Tshekkoslovakia oli yhdessä Neuvostoliiton, Itä-Saksan, Puolan, Unkarin ja Bulgarian kanssa, oikeutti ja velvoitti veljespuolueet lähettämään asevoimansa Tshekkoslovakian kansan avuksi vastavallankumouksellisia vastaan selitti Pravda.

Tässä kaksi Pravdan sivua käsittäneessä artikkelissa annettiin yksityiskohtainen selostus tapahtumien kulusta viimeisen kuuden kuukauden ajalta.

Neuvostoliitto on virallisesti selittänyt, että sen ja edellämainittujen Varsovan liiton maiden asevoimat lähetettiin sinne Tshekkoslovakian hallitus- ja puoluejohtajain pyynnöstä vastavallankumouksellisten voimien torjumiseksi.

Pravda sanoi, että Tshekkoslovakian puolueen puhemiehistössä (korkeimmassa johtoportaassa) kehittyi hajaannus Ciernan ja Bratislavan kokouksissa.

Dubcek johti vähemmistöä "mikä omaksui avoimesti oikeistolaisen opportunistiasenteen. Enemmistö omaksui periaatteellisen kannan ja puhui päättävän taistelun tarpeellisuudesta taantumuksellisia sosialismivastaisia voimia vastaan", sanoi Pravda.

"Oikeistolainen revisionistinen (Dubcekin johtama) ryhmä . . . rikkoi kuitenkin Ciernassa ja Bratislavassa tehdyt sopimukset Tshekkoslovakian sosialistisen järjestelmän puolustamiseksi, sosialismivastaisten voimien vastustamiseksi ja imperialististen voimien torjumiseksi.

"Käyttäen peitteenään julistuksia sosialismin puolustamiseksi, nämä ihmiset tosiasiassa yrittivät voittaa aikaa ollessaan välinpitämättöminä vastavallankumouksellisiin nähden.

"Heidän petollisen toimintansa vuoksi nousi todellinen vaara Tshekkoslovakian sosialistisia saavutuksia vastaan."

Tässä tilanteessa oli tarpeellista toimia "tarkoituksenmukaisesti ja päättävästi aikaa hukkaamatta", selitti Pravda.

Lehden lausunto päättyi korkeasti tunnepitoiseen vetoomukseen historian opetuksesta sanoen: "Meidän kansamme ovat kärsineet siksi suuria menetyksiä, vuodattaneet siksi paljon vertaan hirveässä taistelussa viimeisessä maailmansodassa, taistelussa sosiaalisen ja kansallisen vapauden saavuttamiseksi, ettei voida antaa vastavallankumouksen kiskaista Tshekkoslovakiaa pois sosialistisesta perheestä.

"Antaen veljellistä, kansainvälistä tukea meidän tshekkoslovakialaisille tovereillemme . . . me täytämme kansainväliset velvollisuutemme heitä (tshekkoslovakialaisia) kohtaan, kansainvälistä kommunistista liikettä sekä työläisiä ja kansallisia vapausliikkeitä kohtaan", sanottiin lausunnossa.

Dubcekin lisäksi Pravdan kirjoituksessa mainittiin arvostelevassa mielessä myös seuraavat henkilöt: Puhemiehistön jäsenet Josef Spacek ja Frantisek Kriegl, varapresidentti Ota Sik, puoluesihteeri ja teoreettisen työn ekspertti Cestmir Cisar ja ulkoministeri Jiri Hajek.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00 — USA:ssa 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 — Suomeen 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Aseistariisuntakysymys

Vietnamin sodan jatkumisesta ja Tshekkoslovakian tapahtumista huolimatta — tai oikeammin niiden vuoksi — on aseistariisuntakysymys tullut entistä ajankohtaisemmaksi.

Vaikka vissit piirit ovat Tshekkoslovakian tapausten johdosta esittäneet propagandatarkoituksessa väitöksiä, että mitään kansainvälisen jännityksen lieventämistä ei voi tapahtua, ja että idän ja lännen välillä ei voida mitään sopimuksiakaan tehdä, niin yleisesti kuitenkin käsitetään, että mitä kauemmin varustelukilpailua jatketaan, ja mitä enemmän sitä tehostetaan, sitä vaarallisemmaksi maailman tilanne tulee. Esimerkkinä mainittakoon, että yksin presidentti Johnsonkin, jonka toiveena sanotaan olevan "menestyksellisen Moskovan matkan" teko ennen virkakautensa päättymistä, on antanut ymmärtää, että ei ainakaan Tshekkoslovakian tapaus voi estää keskusteluja varustelukilpailun vähentämisestä eikä ydinaseiden levittämiskieltoa koskevan sopimuksen ratifiointia Yhdysvalloissa jne. Pääministeri Pierre Trudeau sanoi myös torstaina, että hän pitää edelleen tärkeänä harkintaa Canadan asevoimien suhteista NATOon.

Tässä yhteydessä kiintyy huomio luonnollisesti heinäkuun 16 päivänä Genevessa uudelleen kokoontuneen YK:n aseistariisuntakomitean työhön ja edesottamisiin, sekä siihen tukeen minkä Canadan ja kaikkien rauhanrakastavien maiden ja yksilöiden pitäisi aseistariisunta-ajatukselle antaa.

Lähtökohtana asian käsittelyssä on pidettävä sitä tosiasiaa, että ihmiskunta ei tarvitse "uusia Vietnameja" eikä uusia "Tshekkoslovakiatapauksia" — vaikka emme luonnollisestikaan halua niitä rinnastaa toisiinsa — vaan kansainvälisen jännityksen lieventämistä ja varustelukilpailun lopettamista sekä tiukoin kontrollisäädöksin vahvistettua yleistä aseistariisuntasopimusta.

Toisaalta on muistettava, että vaikka toisinaan puhutaan aseistariisuntakomitean "mitään saamattomuudesta", niin tosiasia on kuitenkin, että edistystä on viimeaikoina tapahtunut tässä monisäikeisessä ja todella vaikeassa kysymyksessä. Edistys ei ole tietenkään ollut niin nopeata ja tuloksellista, mitä rauhanpuolustajat toivovat, mutta sitä kuitenkin olisi siten harhaanjohtavaa, jos tapahtunutta edistystä ei huomioitaisi ja tunnustettaisi. Jos tapahtuneesta tässä yhteydessä mainitaan erikoisesti vastikään hyväksytty sopimus ydinaseiden levittämiskiellosta. Tätä ennen allekirjoitettiin Moskovassa ydinaseiden kokeilujen kieltämispäätös maassa, ja ilmassa; on tehty sopimus avaruustutkimuksia koskevista periaatteista sekä avaruuden hyväksikäytöstä.

Totta tietenkin on, kuten sanottu, että paljon enemmän on toivottu ja pitäisi saada toimeksi aseistariisunnan hyväksi. Totta on sekin, että tämän 18 maan muodostaman aseistariisuntakonferenssin työssä on kulunut paljon aikaa ja tuppakkaa verrattuna siihen, missä määrin on Genevessä saatu "valmista".

Heinäkuussa kokoontuneelle aseistariisuntakonferenssille esitettiin tavallaan uusi ehdotus koskien varustelukilpailun lopettamista ja aseistariisuntaa. Tämän ehdotuksen esitti Neuvostoliitto memorandumissaan, missä esitetään mainitun maan kanta ja katsomus asiaan, miten voidaan ottaa käytännöllisiä askeleita ydinsotavaaran torjumiseksi ja laajakantoisen aseistariisuntasopimuksen toteuttamiseksi.

Tämä ei tietenkään estä toisia maita esittämästä omia katsomuksiaan ja ehdotuksiaan. Pääasia on, että ryhdyttäisiin tosimielessä keskustelemaan ydinsotavaaran vähentämisestä ja yleisen aseistariisunnan toteuttamisesta, sillä niitä molempia tarvitaan nyt entistä kipeämmin.

Canada on aina antanut YK:n piirissä periaatteellisen kannatuksensa aseistariisuntakysymykselle, mutta nykyinen tilanne vaatii entistä tehokkaampaa kannanmäärittelyä — aktiivista toimintaa sekä ydinsotavaaran torjumiseksi että yleisen aseistariisuntasopimuksen toteuttamiseksi. Liittohallitus saisi varmaan Canadan kansan suuren enemmistön kannatuksen sille, jos se ryhtyisi voimaperäisemmin ja entistä määrätietoisemmin toimimaan näiden tavoitteiden hyväksi.

Kemiallinen sota Vietnamissa

Viime viikolla kerrottiin eräässä yhdysvaltalaisessa uutistiedossa, että USA on käyttänyt 60 miljoonaa dollaria Vietnamin metsien ja riisipeltojen myrkyttämiseen kemiallisilla aineilla.

Tätä ennen kertoi Lontoon Daily Telegraph, että Yhdysvaltain sotapäällystö suunnittelee kemiallisen sodankäynnin "suurta eskalaatiota Etelä-Vietnamissa. Mainitun lehden tiedonantojen mukaan USAn puolustusministeriö on myöntänyt talousvuonna 1967—68 käytettäväksi kolme kertaa enemmän kasvillisuutta tuhoavia aineita kuin talousvuonna 1966—67.

"Kemiallisen sodankäynnin eskalaation yhteydessä on tehostettu propagandaa, minkä tarkoituksena on poistaa väestön keskuudesta pelkoa tällaisen sodankäynnin vaaroista. Yhdysvaltain propagandistit vakuuttavat kotona ja ulkomailla, että kemiallinen sodankäynti ei vaaranna sen paremmin ihmisiä kuin eläimiäkään", sanoo lehti.

Mutta Daily Telegraphin kirjeenvaihtaja Clare Hollingworth kertoo (heinäk. 9. p.) julkaistussa katsauksessaan, että kaksi vuotta sitten oli elämä kukoistuksessaan Da Nangin ympäristössä, missä oli "satoja harvinaisia ja eksoottisia lintuja." Nyt, hän jatkoi, siellä on vain muutamia pelmettä puun runkoja seisoen paljaina, kuolleen kasvullisuuden ympäröiminä. Jotkut linnut ovat voineet paeta, mutta ne ovat menettäneet ruokapaikkansa."

Yhdysvaltain viranomaiset selittävät, että nämä kemikaaliset aineet "tappavat kasvullisuutta" vain kolmen tai neljän kuukauden ajaksi, ja että sen jälkeen palaa taas kaikki normaalitilaan.

Clare Hollingworth on kuitenkin tässä asiassa eri mieltä. "Neljän kuukauden kuluttua sadekauden aikana ilmaantuu joitakin vihreitä kasvaimia ja muutamia, hyvin harvoja puita säilyy, mutta ei ole epäilyäkään siitä, etteikö se kemikaalien suuri käyttö vaikuta hyvin haitallisesti kasveihin, eläimiin ja ihmisiin Etelä-Vietnamissa", hän sanoo.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Armas Lindberg, Sault Ste. Marie, Ont., täyttää vuosia keskiviikkona, elokuun 28 päivänä.

Manda Rapta, Vancouver, B.C., täyttää torstaina, elokuun 29 päivänä 72 vuotta.

Aune Liikala, Hearst, Ont., täyttää perjantaina, elokuun 30 päivänä 68 vuotta.

John Murre, Toronto, Ont., täyttää tiistaina, syyskuun 3 päivänä 71 vuotta.

John Koivula, Tarzwell, Ont., täyttää tiistaina, syyskuun 3 päivänä 90 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Globaalisoituminen ja itsemääräämisoikeus

Amerikkalaisen lehdistön palstoilla on vilahdellut silloin tällöin uusi sana "globalisoituminen". Kuitenkaan se ei merkitse mitään muuta kehitystä. Kysymys on dollarin voimakkaasta ekspansiosta, USA:n monopolien suorittamasta hallitsevien asemien valtaamisesta läntisten maiden talouselämässä. Amerikkalaisen pääoman levittäytyminen on saanut viime aikoina ennennäkemättömät mittasuhteet ja uhkaa kapitalistisen maailman valtioiden kansallista suvereniteettia. Luonnehtiessaan tätä prosessia amerikkalainen viikkolehti Time kirjoitti äsken: "Amerikkalaisten yhtiöiden voimakas hyppäys valtamerentakaisille markkinoille välittömien pääomasijoitusten muodossa niiden tuotantolaitoksiin ja laitteisiin tai hankkimalla ulkomailla firmoja on eräs kaikkein merkittävimpiä tapahtumia maailmassa toisen maailmansodan jälkeen. Ryöstöisissä tähän hyppäykseen amerikkalaiset yhtymät alkoivat rakentaa globalista (koko maailmaa käsittävää) organisaatiota."

Tämän vuoden alussa kohosivat välittömät amerikkalaiset yksityiset pääomasijoitukset ulkomailla 65 miljardiin dollariin. Lähes kolmasosa tästä summasta — $20.4 miljardia — tulee Länsi-Euroopan osalle. Tällä alueella amerikkalaiset yhtymät pitävät käsissään 80 pros. tietokoneiden tuotannosta, 90 pros. elektroniteollisuudesta ja 40 pros. autoteollisuudesta.

Eniten ovat "globalisoituneet" sellaiset jättiläisyhtymät kuin Standard Oil of New Jersey, General Motors, Ford, General Electric, IBT, ITT, Dupont jne. Ulkomaille sijoitetun pääoman hoitamiseksi on perustettu alueellisia keskuksia. Essolla, Standard Oilin vientiyhtymällä, on muutamia tällaisia keskuksia. Lontoossa sijaitseva Esso-Eurooppa ohjailee liiketoimia 17 Länsi-Euroopan maassa. Esso-Afrikan keskus sijaitsee Genevessä. Esso-Interamerica, jonka päämaja sijaitsee Floridassa, hoitaa asioita latinalaisessa Amerikassa. Esso Standard Eastern New Yorkissa vastaa toimista Australiassa ja kaukoidässä. Ford-Eurooppa valvoo autotehtaittensa toimintaa Länsi-Saksassa, Englannissa ja muissa maissa. Alueellisen Euroopan-osastonsa on perustanut amerikkalaisyhtymä Dow Chemical. International Harvesterilla on tytär- tai aliyhtymiä 143 pisteessä.

Teollisuuslaitosten jalanjälkiä ovat seuranneet myös pankit. Noin 20 amerikkalaista pankkia harjoittaa finanssitoimintaa Englannissa. Ulkomaista toimintaansa on laajentamassa Chase Manhattan-pankki. Eräs USA:n suurimmista rahalaitoksista, Brank of America, on perustanut yhdessä Italian, Länsi-Saksan, Ranskan ja Hollannin pankkien kanssa Euroopan finanssiyhteisön. Sen tehtävänä ei ole ainoastaan palvella amerikkalaisia teollisuusyhtymiä, vaan myös uudelleenorganisoida ja yhdistää amerikkalaisvaikutuksen alaisena toimivia tuotantolaitoksia. On tapahtumassa pääoman klassinen keskittymisprosessi, jonka Marx jo ennusti.

Amerikkalaisen pääoman virtaamista ulkomaille ovat auttaneet monet tekijät. Erittäin suurta osaa on esittänyt ja esittää maan rajojen ulkopuolelle sijoitetun pääoman verovapaus USA:ssa. Amerikkalaisten tuotantolaitosten ylivoimaisuus tekniikan ja tuotannon organisoinnin alalla länsieurooppalaisiin verrattuna on saanut yhä suuremman merkityksen.

USA käyttää tieteellis-tekniseen tutkimukseen ja kehitykseen nykyisin vuosittain 21 miljardia dollaria, mistä 12 miljardia menee sotilaallisiin tarkoituksiin. Sen sijaan koko Länsi-Eurooppa käyttää kaikkiin tieteellisiin tutkimuksiin yhteensä vain 4 miljardia dollaria vuodessa. Uusi amerikkalainen tekniikka elvyttää jossakin määrin esimerkiksi Englannin teollisuutta. Mutta ennen kaikkea sitä käytetään lisävoittojen hankkimiseen. Timen todistuksen mukaan antaa tekninen ylivoimaisuus dollarille mahdollisuuden saada Englannissa kaksi kertaa niin suurta voittoa kuin paikalliset yhtymät saavat vastaavansuuruisesta pääomasta.

Kaikki tämä on johtanut amerikkalaisten pääomavirtojen suureen lisääntymiseen Länsi-Eurooppaan, missä yksin toimii noin kolmasosa USA:n välittömistä ulkomaisista sijoituksista, ennen kaikkea Englannissa ja Länsi-Saksassa.

Merkittävä osa amerikkalaisyhtymien "globalisoitumisessa" on esittänyt Länsi-Euroopan talousyhteisö EEC. Time toteaa, että amerikkalaiset liikemiehet ovat ymmärtäneet EEC:n merkityksen "huomattavasti aikaisemmin kuin sen luoneet eurooppalaiset", ja käyttäneet sitä omiin tarkoituksiinsa. Lehden todistuksen mukaan tämä markkinajärjestö oli luonteeltaan "amerikkalainen". USA:n pääoma on kaivautunut niin lujasti yhteismarkkinoille, että lehdessä esitetyn ranskalaisen teollisuusmiehen mielipiteen mukaan "ainoallakaan Euroopan hallituksella ei ole riittävästi voimia estää amerikkalaisten yhtymien herruutta näillä markkinoilla". Vahvistaen tätä käsitystä Standard Oilin presidentti M. Hider toteaa itsetyytyväisenä: "En näe minkäänlaisia rajoja amerikkalaisen liiketoiminnan globalisoitumiselle."

Ja todellakaan amerikkalaisen liiketoiminnan aktiivisuus USA:n rajojen ulkopuolella ei tunne minkäänlaisia rajoja. Vuonna 1967 amerikkalaiset monopolit ja pankit sijoittivat ulkomaille yli 10 miljardia dollaria. On tyypillistä, että kaksi kolmasosaa tästä summasta saatiin voittojen uussijoituksesta, suoranainen dollarien siirto USA:sta tässä tarkoituksessa rajoittui kaiken kaikkiaan 3.14 miljardiin dollariin. Samaan aikaan palautettiin Yhdysvaltoihin 4 miljardin dollarin voitot, jotka oli saatu näistä pääomista. Dollarivoittojen siirtyminen USA-han tulee epäilemättä voimistumaan niiden toimenpiteiden seurauksena, joita USA:n hallitus nykyisin suorittaa.

Amerikkalaisen liiketoiminnan globalisoituminen todistaa jälleen kerran oikeaksi sekä Marxin pääomateorian että Leninin kehittämän teorian nykyaikaisesta imperialismista. Nykyaikaisen kapitalismin epätasainen kehitys eri maissa johtaa USA:n monopolien vallan lisääntymiseen. Tätä valtaa monopolit käyttävät yrittäessään muuttaa koko läntisen maailman amerikkalaisen liiketoiminnan yhtenäiseksi toimipiiriksi. Time toteaa, että "amerikkalaiset yhtymät ovat lakanneet ajattelemasta kansallisten rajojen mukaisesti ... Amerikkalaiset yhtymät luovat globaalisia organisaatioita, joissa kansallisilla rajoilla on vain vähäinen merkitys".

Eikö tämä jo osoita, millaista vahinkoa maiden kansalliselle itsenäisyydelle voivat aiheuttaa ne Esson 65,000 bensiiniasemaa, joita Standard Oil of New Jersey on rakentanut kaikkialla läntiseen maailmaan? Jersey Standardin, kuten sitä Yhdysvalloissa nimitetään, varat ovat 13.8 miljardia dollaria, mistä summasta 52 prosenttia on USA:n rajojen ulkopuolella. Timen todistuksen mukaan voi Esso varsin yksinkertaisesti "kaataa hallituksia ja rauhoittaa kapinoita". Jersey Standardin presidentin Hiderin ajatukset eivät askartele ainoastaan proosallisen bensiinikaupan ongelmissa. Timen kertoman mukaan hänen huomiotaan kiinnittävät myös sellaiset kysymykset kuin "vallankaappaukset keski-idässä" tai "mitä USA:n presidentti ajattelee". Tällaisen kiinnostuksen perustana ei suinkaan ole arkipäiväinen uteliaisuus. Time viittaa amerikkalaisen diplomaatin sanoihin siitä salaisesta roolista, jota Esson 300 tytäryhtymää ja haaraliikettä esittävät. "Niiden valta on mielikuvituksellinen", korosti USA:n ulkoministeriön edustaja.

Juuri tässä piilee globalisoitumisen vaarallisuus. USA:n monopolit alkavat viattomasta pyrkimyksestä "hankkia pyörät länsieurooppalaisille autoille", kuten USA:n keinokumimagnaatti Firestone asian ilmaisee. Mutta yritys päättyy hyökkäykseen maan kansallista suvereniteettia vastaan.

Bank of America ei vielä ehtinyt muodostaa eurooppalaista finanssikonserniaan, kun jo tämän pankin presidentti Peterson piti Lontoosta varsin avomielisen puheen. Peterson arvosteli Länsi-Euroopan maiden yrityksiä rajoittaa amerikkalaisen pääoman liian aktiivista tunkeutumista. Syyttäen Euroopan hallituksia "taloudellisesta nationalismista" Peterson kritikoi jyrkästi Euroopassa kasvavaa "ryhmäkuntalaisuuden henkeä" ja kehotti perustamaan "monikansallisia korporaatioita" ilmeisesti dollarin suojeluksessa. Amerikkalainen pankkiiri vaati muodostamaan Euroopassa "monikeskeisen takuujärjestelmän poliittisen riskin varalta", kehittämään "kansainvälisiä juridisia säännöksiä yksityisen omaisuuden suojelemiseksi pakkoluovutukselta".

USA:n entinen varaulkoministeri George Bull, joka nykyisin johtaa Lime Brothers International-pankkia, asetti USA:n globaalisille yhtymille seuraavan päätehtävän: "On voitettava vanhentuneet ajoitukset, joita valtiot ovat luoneet." Tällaisia ovat dollarin tarkoitukset.

Onko Euroopassa nähtävissä vaaka tämän johdosta? Kaikesta päätellen vaara ei vielä ole suuri. Kuitenkin kehitys vaatii kiinnittämään suurta huomiota tähän ongelmaan. Tästä on todistuksena vakava horjunta, epävarmuus, jotka Länsi-Euroopassa on aiheuttanut Washingtonin aloittama taloudellinen "alistaminen" dollarin hyväksi.

Onko itse Euroopan sisällä olemassa mahdollisuuksia ratkaista ongelmaa, joka liittyy USA:n ja Euroopan välisen yhä syvenevän tieteellis-teknisen eron tasoittamiseen? On kyllä! Euroopassa on maa, joka on tieteen ja tekniikan kehityksessä korkealla tasolla. Neuvostoliitto tarjoaa kaikille tasavertaisuutta ja taloudellista yhteistyötä, puuttumatta minkään maan suvereniteettiin.

"Vietnam USA:lle kauhea erehdys"

New York. — New Yorkin pormestari John Lindsay vaati hiljakkoin Pohjois-Vietnamin pommitusten lopettamista viipymättä ja täydellisesti.

Esiintyessään televisiokysymyksiä ja vastauksia-ohjelmassa hän sanoi, että Yhdysvaltain hallituksen on tunnustettava, että se on tehnyt kauhean erehdyksen sekaantuessaan Vietnamin sotaan ja sen on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimiin sodan lopettamiseksi mitä pikimmin.

Vietnamin kysymyksestä on muodostunut Yhdysvaltain tärkein kansallinen kysymys, josta riippuu maan sisäisten ongelmien ratkaisu. Lindsay sanoi Vietnamin pulmaa syyksi Amerikan onnettomuuksiin ja kuohuntaan. Nykyisen hallituksen aikana Yhdysvallat on eksynyt oikeasta suunnasta, sanoi New Yorkin pormestari.

Suomen valtuuskunta

Helsinki. — Tasavallan presidentti on nimitätnyt valtuuskunnan Genevessä 29. 8.—28. 9. pidettävään ydinaseettomien maiden konferenssiin. Valtuuskuntaan kuuluvat suurlähettiläs Björn-Olof Alholm puheenjohtajana sekä jaostosihteeri Keijo Korhonen ja suurlähetystösihteeri Esko Lipponen.

Kirjeitä

HAASTE SUDBURYN SUOMALAISILLE

Monen olen kuullut sanovan, että täällä Kanadassa ei ole kuin unohdettujen hautausmaita. Kun katselee täällä Sudburyssa ja ympäristössä olevia hautausmaita, ei tarvitse epäillä tämän sanonnan paikkansapitävyyttä. Mutta, että Sudburyn suomalaisten hautausmaa on näiden joukossa, se on jo suuri häpeä meille kaikille tämän ympäristön suomalaisille asujamistolle.

Ehkä nyt moni sanoo, että ei hänellä ole ketään omaista siellä ja moni ei tiedä, että sellaista onkaan olemassa, kuin suomalaisten oma hautausmaata. Joku ehkä huomauttaa, että se on Long Lake'läisten, joku toinen voi sanoa, että se on yksinomaan sen, tai sen ryhmän, mutta se on yksinomaan suomalaisten sen voin teille hyvät ystävät ja kyläläiset sanoa.

Aloin kiinnostua asiasta, kun juttelin erään Helluntai seurakuntaan kuuluvan ihmisen kanssa, joka esitti että suomalaisten täytyisi ryhtyä hommaamaan oma hautausmaa. Sanoin, että olen kuullut täällä jo sellaisen olevan, mutta sitä en ole lähtenyt selvittämään. Kyselin vanhemmilta suomalaisilta ja heti selveni paikka ja se, että hautausmaa on kaikkien suomalaisten yhteinen, varat sen ostamiseen on kerätty suomalaisten keskuudesta ja paikka on ostettu Mr. Nissilältä noin neljäkymmentä vuotta sitten. Sain mukaani Mrs. Piirosen ja molempien meidän tyttäret olivat myös matkassa ja lähdimme etsimään Sudburyn suomalaisten hautausmaata ja hyvin se löytyi. Noin pari mailia neljäntien risteyksestä Long Lake'n tietä pitkin ja tie kääntyi vasemmalle tien varrella olevan sannanotto paikan kohdalta. Päästyämme perille, täytyi yhtyä tyttäreni huudahdukseen paikan nähtyään: minä ajattelin koko matkan, että mikähän synkkä savikuoppa tämä vastaan tulee ja tämähän on niin kaunista ja kirkasta, siellä ei pelkäisi, vaikka tulisi keskellä yötä. Se on totta. Paikka on kaunis, luonto on sen kaunistanut. Siellä kasvaa kauniita puita, joita ei ikävä kyllä kasva muilla Sudburyn hautausmailla, isoja koivuja, tammia ja vaahteroita. Mutta paikka on unohdettu. Ehkä lähes parikymmentä vuotta on siitä, kun viimeinen vainaja on sinne viety. Villiä heinää ja kanervaa kasvaa mäet ja monet haudat ovat painuneet, kukaan ei ole käynyt sitten kuulemassa, ei kurkistamassa, kun on tämän rakkaansa sinne vienyt. Lehtien palstoille lähettelemme ihania muistojenkukkasia, mutta viimeinen lepopaikka, jota kohtaan jokaisen meidän on pakko tuntea tiettyä kunnioitusta on unohtunut.

Yksi hauta on hoidettu, siellä on käyty tänäkin kesänä ja heti näkee, että siinä nukkuu isä ja äiti, joita on rakastettu ja heidän muistoaan kunnioitetaan, kivessä on nimi Hakkarainen. Ilkivallan tekijät ovat joskus käyneet siellä ja kaadelleet hautakiviä ja polttaneet ristejä ja näitäkään ei ole käyty nostamassa paikoilleen eikä korjaamassa. Tien varret ovat täynnä kaikenlaista törkyä ja ihmiset ovat pitäneet tätä kaatopaikkanaan. Ei ole sen verran ihmisyyttä, että hautausmaalle johtavaa tietäkään pidettäisiin koskemattomana.

Kansojen sivistys ja kulttuuri luetaan niiden hautausmaista. Olen joskus lukenut tuon maininnan. Tähän nojaten uskallamme me allekirjoittanut ja Mrs. Maire Piironen pitemme edelleen haasteen teidät kaikki Sudburyn seudun suomalaiset tämän hautausmaan kunnostamistalkoisiin sunnuntaina syysk. 8 p. Klo 1 iltapäivällä. Lapiot ja kirveet mukaan ja toivottavaa olisi, että joku sellainenkin tulisi, joka omistaa traktorin, että saisimme työnnetyksi tieltä törkyt sivuun ja vähän peitellyä. Sellaisia, jotka tietävät tämän hautausmaan asemakaavan ja muita tietoja, pyydetään myös tulemaan mukaan. Ottakaa rukkaset käteen, ruusujen varret ja kanervat ovat piikkisiä ja satoi, taikka paistoi, kaikki asialle. Siellä on paikka, missä mekin riitaiset ja pahansisuiset suomalaiset sovimme olemaan sovussa, kun olemme matkamme päähän päässeet.

Talkoissa tavataan,

— Katri Westerlund.

VARMUUDEN VUOKSI

Nyt on tietenkin jokainen jo kuullut tai lukenut maailman kohauttaneesta uutisesta kun sosialiset voimat menivät auttamaan työväkeä kapitalistisen painostuksen alta Tshekkoslovakiassa.

Istuin seuraavana päivänä eräässä ruokalassa ja luin noita uutisia lehdestä kun siihen tuli selvää suomea puhuva mies ja sanoi: "Kyllä tuo Venäjän tunkeilu menee jo liian pitkälle", manaillen sen päälle raskaasti.

Mutta kun jo valtiopäivillä on päätetty, "että lapiomieskin saa laulaa", niin laulun sijasta käytin puheenvuoron pöläyttäen vastaan, että "kyllä kai se käsitetään laupeudentyöksi kun meidän naapurimme 'paroonit' mukiloi ihmisiä kuoliaaksi puolen miljoonan voimalla Vietnamissa."

Tästä sain niin myrkyllisen katseen puoleeni, että soppakin meni väärään kurkkuun. Kyllä tästä lähtien tilaan aina myöskin lasin vettä viereen, vaikkei muuten kuin varmuuden vuoksi. — Tiketti taskussa.

VANHA KEINO PARAS

Tri Benjamin Spock, maailmankuulu lapsihuolto-spesialisti kertoo kerran tutkineensa vastasyntyneen lapsen kasvojen piirteitä päästäksen selville kumpaan sukupuoleen vauva kuuluu.

"Nyt", hän jatkoi, "olen vakuuttunut siitä, että vanha keino on sittenkin paras."

PÄIVÄN PAKINA

"PILLERI"-SODAN LIEPEILTÄ

Olkoon meistä kaukana ajatuskin siitä, että sekaantuisimme miltei koko kapitalistisen maailman, tai ainakin 500 miljoonaisen katolisen kirkon perusteita horjuttavaan väittelyyn syntyväisyyden säännöstelypillerien käytöstä.

Kuten muistetaan, Paavi Paavali VI antoi kirkolleen ohjeen, että kaikenlaisten keinotekoisten välineiden käyttö syntyväisyyden säännöstelemiseksi on syntiä.

Tämä nostatti kuitenkin kautta katolisen maailman voimakkaan ja edelleen kasvavan vastalausemyrskyn, erikoisesti "pillerin" ja samalla myös ns. teknillisten ehkäisyvälineiden käyttöoikeuden puolesta.

Ja kun tämä "pillerikapina" sai ilmeisesti oletettuakin laajemman mittasuhteen, niin paavin kerrottiin jokin aika sitten lieventäneen hieman kantaansa ja sanoen kesäasunnollaan, että hän rukoilee niidenkin puolesta, jotka "pillereiä" ja samaan tarkoitukseen valmistettuja mekaanisia ja muita laitteita kaikesta huolimatta käyttävät.

Mutta joissakin "silmän tekevissä" piireissä, mihin lukeutuvat yksilöt voivat noudattaa "pillerikieltoa" tai eivät sitä noudata, ei ilmeisestikään nähdä mitään synnillistä siinä, vaikka syntyväisyyden säännöstelytaitoa ja välineitä levitetään joillekin "syntisille".

Tosiasia on että "pilleristä" on tullut jokapäiväinen puheen aihe suuren rahan lehdissä joissa sanotaan kokonaisia kansakuntia uhkaavan ikuisen nälän ja nälänhädän, jos ei syntyväisyyttä pian rajoiteta.

Intiassa, minkä yli 500-miljoonaisen kansan riveissä sanotaan olevan 100 miljoonaa lapsensaanti iässä olevaa pariskuntaa, on viimeaikoina yritetty vähän kaikenlaisia keinoja syntyväisyyden vähentämiseksi.

Kun naiset eivät "vaikeitten vuotojen" ja "selkävikojen" takia suostuneet käyttämään heitä varten valmistettavia mekaanisia laitteita niin sitten ryhdyttiin kovapaineisesti sterilisoimishommaan — erikoisesti miesten kohdalta.

Yhdessä välissä meille kerrottiin jo 'hyvistä ja lupaavista' tuloksista — että siellä oli jo sterilisoitu 1.8 miljoonaa miestä, eli 300,000 yli suunnitellun tavoitteen.

Sen jälkeen on kuitenkin huomioitu, että nämä numerot ovat vesitettyjä useammalla kuin yhdellä tavalla. Sterilisoitujen määrää on liioiteltu ja kaiken lisäksi on osoittautunut, että yleisesti puhuen miehet antautuvat pikkuetuisuuksia saadakseen sterilisoitaviksi vasta sitten kun heillä on jo 4—5 lasta.

Ja mikäli voimme New York Time Servicen kirjeenvaihtajan Joseph Lelyveldin New Delhistä lähettämään tietoon luottaen, nyt (tarkemmin sanoen lokak. 1 pnä) aloitetaan Intiassa voimakas kansallinen kampanja miesten varmuusesineitten myymiseksi. Tähän asti niitä on sielläkin myyty tiskin alta, mutta se tulee nyt julkiseksi kaupaksi ja tunnuslauseena on: "Miehet! Voima synnytyksen estämiseksi on teidän käsissänne" ollen tämä vastavetona sille yleiselle olettamukselle, että syntyväisyys "on Jumalan käsissä".

Kuten amerikkalaiset yleensä aina evankelista Billy Grahamia myöten, joka pitää tilastotietoja "pelastetuiksi tulleista" sieluista New York Timesin mies tietää kertoa, että tarkoitus on myydä 18 kk. aikana 800,000 varmuusesinettä ja kun on arvioitu, että 400 sellaista vekotinta estää yhden syntymän, niin 800,000 miljoonalla varmuusesineellä saadaan estetyksi 2 miljoonaa synnytystapausta.

Saa sitten nähdä, mitä siitäkin tulee.

Mutta ihmeellistä tässä "pilleri-" ja muun "ehkäisykuumeen" saaneiden innostuksessa on se, että yleisesti puhuen he eivät näe muuta ulospääsytietä kuin "ehkäisykeinot". Tosiasia on kuitenkin se, että syntyväisyys vähenee yleisesti puhuen sitä mukaa kuin kansakuntien hyvinvointi paranee.

Emme suinkaan tuomitse "pillereiä", mutta miksi ei pyritä samalla sotamenojen vähentämiseen kehittyneissä maissa ja kehitysmaiden kansojen hyvinvoinnin parantamiseen? Ei ole oikein kaukana väitös siitä, että jatkuvassa puutteessa, köyhyydessä ja jokapäiväisessä harmaudessa elävillä ihmisillä ei ole asiallisesti puhuen juuri mitään muuta "huvia" kuin se, minkä seurauksena voi olla lapsen syntyminen.

Varattakoon kaikin mokomin köyhyydessä eläville kansoille tietoja ja välineitä syntyväisyyden säännöstelyksi. Mutta älkäämme rajoittuko vain siihen, sillä tätä tilannetta voidaan pysyvästi ja parhaiten parantaa toimimalla köyhyyden ja puutteen poistamiseksi maailmasta. — Känsäkoura.

TERVEHDYKSEMME
Työnpäivän juhlalle!

TONY PALLEN JA PERHE
PARTURILIIKE
315 Bay Street
Port Arthur Ontario

JUHLAONNITTELUMME!
BAY FOOD BAR
ANNA HILDEN, omistaja
288 Bay Street
Port Arthur Ontario
MAUKKAITA ATERIOITA. VOILEIPIÄ.
HYVÄÄ KAHVIA JNE.
Avoinna joka päivä klo 6 ap — klo 9 illalla

JUHLAONNITTELUMME!
IRON RANGE Bus Lines Ltd.
Kun tarvitsette bussia . . kysykää meiltä!
- Erikois-busseja
- Busseja vuokrataan
- Koulubusseja

Puhelin 345-7387
294 Memorial Ave.
Port Arthur Ontario

Suomi liittyi pysyvästi New Yorkin kaupunkikuvaan suomalaisen lentoyhtiön, Finnairin, avattua uusimman myyntitoimistonsa erittäin näkyvällä paikalla, vilkkaimman lentokadun, Viidennen Avenuen ja 47. kadun kulmassa.

SAULT STE. MARIEN KUULUMISIA

Sault Ste. Marie. — Terveiset täältä suurien järvien rantamilta, missä tämä tavallisen työmiehen elämä kulkee jokseenkin samaan tahtiin päivästä toiseen. Tämä kesä on ainakin täällä ollut erikoisen märkä ja kylmä muutamia lämpimiä päiviä lukuun ottamatta. Elokuun 22 päivän aamuna täällä oli kauhean kova ukkosenilma, vaikka ei tehnytkään mitään vahinkoja, mutta veden paisumus tuli äkkiä alakaupungilla. Sellaista kuulema ei ole täällä ollut sitten kun 1916 jolloin oli satanut yli viisi tuumaa, mutta tällä kertaa ei tullut muuta kuin 2.28 eli 2¼ tuumaa. Tämäkään määrä ei kuulosta oikein paljolta, mutta kun ottaa huomioon, että vesi virtaa alavimpiin maastoihin kuten täällä teki mistä sanottiin radiossa, että Queen Bay, Gore ja Andrew kaduilla yhteen aikaan oli kahdesta kolmeen jalkaan vettä. Wellington kadun Algoma Centralin alikäytävällä olisi hyvin voinut pitää uinti- ja sukelluskilpailut. Ainakin 100 asunnon kellarista pumpattiin vedet pois kaupungin työmiesten avustamana ja tulvan tekemät vahingot sanotaan nousevan 100,000 dollariin mistä summasta vakuutusyhtiöt eivät tule paljonkaan korvaamaan. Viime keväänä jo alettiin rakentaa kaupungin pohjoispuolelle Fort Creekiin patoa, jolla voidaan säännöstellä veden juoksu koska tämä sanottu puro kulkee kaupungin läpi St. Mary's-jokeen, mutta tammen valmistusta on hidastuttanut tämän kesäiset sateiset ilmat.

Täällä on rakennusalan työtilanne ollut hyvin epätasainen, terästehdasta lukuunottamatta. Tällä kertaa on vielä 80 sähkötyöläisten union miestä lakossa. He lopettivat työnsä toukokuussa vaatien palkkojaan korotettaviksi samalle tasolle kuin muillakin paikkakunnilla maksetaan samanlaisesta työstä, kun vielä ottaa huomioon, että täällä on elinkustannukset huomattavasti korkeammat mitä on Itä- ja Etelä-Ontariossa. Myös 200 putkimiestä (plumbers) lopetti työnsä heinäkuun 15 pnä, vaatien uutta työehtosopimusta ja parempaa palkkaa. Peltityöläiset (Sheetmetal) aikovat myös lakkoutua, mutta muurareille on jo tehty palkkatarjous, jos he sen hyväksyvät, niin heidän työnsä tulee jatkumaan.

Kaikkien koulujen rakennustyöt ovat olleet pysähdyksissä pitkän aikaa sähkömiesten lakon takia, eikä vielä tiedetä mihinkä kaikki oppilaat sovitetaan syyskuussa alkavalla lukukaudella kun uusien koulujen valmistus menee määräämättömään aikaan.

Mutta yksi suuri helpotus on ollut työn saannissa ainakin kirvesmiesten osalla kun Ontarion Hydro rakennuttaa 26,000,000 dollarin maksavan voimalaitoksen Algoman piiriin Missisagi jokeen, noin 65 mailia Thessalonista Aubrey Fallsille. Chapleaun menevän tien läheisyyteen.

Algoma terästehtaalla on myös suuret laajennustyöt käynnissä kun rakennetaan 14 eekkerin alalle uusi mylly, jonka valmistuttua voidaan rullata 160 tuuman levyistä peltiä taikka plootua, jota voidaan käyttää vaikka laivoja rakentaissa ja monella muullakin rakennusalalla. Siksipä terästehtaan aina vain laajentuessa tarvitaan suuremmassa määrässä kaikenlaisia käyttöaineita ja tavaraa kuten esimerkiksi raudan ja teräksen valmistuksessa käytetään vuosittain noin miljoona tonnia kolia, joka riittäisi tämän kaupungin joka talon lämmitykseen talven aikana. Tämä suuri kolimäärä menee tehtaan koliuunien läpi ja siitä saadaan monenlaisia eri aineita kuten benqoli, tervaa, kaasua, lannoitus- ja monenlaisia muita aineita. Vielä viedään monta rautatievaunullista joka päivä koliä (coke) Copper Cliffiin Incolle, jossa sitä jälleen käytetään eri tarkoituksiin.

Tehtaan laivarannassa tyhjennetään vuosittain noin 366 laivaa, jotka tuovat 29,500,000 gallonaa polttoöljyä (fuel oil) ja 130,000 tonnia kalkkikiveä (limestone), joita käytetään masuuneissa raudasta ja teräksestä kuona-aineiden erotuksessa. Kolilaiturin saapuu laiva joka 24 tunnin kuluttua ja se pitää heti tyhjentää, että toinen pääsee tilalle. Kalkkikivi ja rautamalmi tulee sellaisilla laivoilla, joilla on itsellään rullavetonauha ja ne purkavat kuormansa ilman ulkopuolista apua. Suurempi osa rautamalmista tuodaan yhtiön omasta kaivoksesta Wawasta Algoma Central rautatietä myöten. Sataviisi laivaa lastattiin viime vuoden aikana tehtaan laiturissa. Ne veivät mukanaan terästä, tervaa, harkkorautaa, benqolia ja rautapalloja, joten terästehtaan toiminta on ollut hyvin vilkasta tämän vuoden aikana ja monet sadat koululaiset ovat saaneet työtä kesä kuukausina koululoman aikana.

Vaikka kohtalailla hyvä aika on täällä ollut niin silti kaupungin avustuksella on ennätysmäärä ihmisiä. Viime kesäkuun aikana sai avustusta 2,064 henkilöä 81,558 dollaria, viime vuoden vastaavana aikana sai ainoastaan 1,366 henkilöä avustusta 48,748 dollaria. Syyksi sanotaan työmaalakkoja, mutta, kadun mies sanoo, että avustusta saa liian helposti kun on vain rohkeutta mennä pyytämään. Kuka tietää?

Soon kaupungin isät myönsivät 55.000 dollaria, että se raha käytetään seuraavan kolmen vuoden aikana tutkimustöihin kun on ollut ajatuksena pitemmän aikaa että CPR rautatie tullaan muuttamaan v. 1976 noin kolme mailia pohjoiseen päin pois kaupungin keskustasta, ja sille tilalle tultaisiin rakentamaan Expressway, tämän muuttokustannuksien arvellaan tulevan maksamaan noin 14,000,000 dollaria josta valtion pitäisi maksaa ¾ osan.

Tämä suunnitelma auttaisi liikenteessä ,joka vilkastuu joka päivä.

Täällä otettiin ensi kertaa käytäntöön kesäkoulu korkeakoulujen oppilaille, jotka eivät viime lukukaudella päässeet muuttamaan luokaltaan. Kesäkoulu, johon osallistuu 150 oppilasta useammalta paikkakunnalta, toimii neljä tuntia päivässä, ja yksi opiskelupäivä nyt kuulema vastaa yhden viikon kouluaikaa tavallisella opiskeluajalla. Kesäkoulun lopussa tulee suorittaa tentit että nähdään pääseekö oppilas eteenpäin vai jääkö luokalleen edelleen.

Michiganin tullivirkailijat pidättivät kolme tyttöä, koska heidän autostaan löydettiin huumausainetta (marijuana). Tytöt olivat Amerikan kansalaisia vaikka he tulivatkin Canadan puolelta takaisin Amerikkaan. Sitä ei tiedetty mistä he olivat saaneet huumausainetta.

Täällä pidätettiin neljätoista nuorukaista (teen-age) poikaa joita syytetään vetelehtimisestä (loitering(liikepaikkojen edustoilla Queen kadulla. Heidät päästettiin vapaaksi siksi aikaa kun oikeudenkäynti alkaa kahdessa jaksossa, ensimmäinen syyskuun 26 pnä ja toinen marraskuun 14 unä. Loitering-lakipykälää tullaan ensikertaa käyttämään Sault Ste. Marien historiassa. On kuulunut valituksia varsinkin liikemiesten taholta, että yleisö pelkää tulla heidän kauppoihinsa kun nuoret vetelehtivät ovien edessä ja joskus käyttävät rumaa puhetapaa. Mutta pojat puolustavat itseään sanomalla, että kaupungissa ei ole yhtään puistoa eikä muutakaan sopivaa paikkaa, missä heidän annettaisiin olla rauhassa ja he kaipaavat toistensa seuraa . . . Mutta jos olisi maksullista työtä saatavissa niin vetelehtiminen ja rikollisuus tulisi vähenemään. Näin ainakin ajattelee allekirjoittanut. — A. H.

Urheilukilpailut ja juhlat Torontossa

Toronto. — Toronton osaston elokuun kokouksessa päätettin pitää kesäpaikkamme Tarmolan toiminnan lopettajaisjuhlat syyskuun 7—8 päivän viikonloppuna.

Päivien järjestelyt tehdään yhdessä Yrityksen kanssa, sillä Yritys on päättänyt pitää vuotuisen 10-ottelun (decathlon), jossa varmasti tulee jännittävät kilpailut. Tämä on avoin kaikille seuroille, siis odotammekin osanottoa myöskin ulkoapäin.

Urheilu alkaa lauantaiaamuna ja sitten illalla pidetään hauskat kabaree-tanssit. Sunnuntaina urheilukilpailut jatkuvat, iltapäivällä esitetään ohjelmaa, Finlandia kuoro, Yrityksen voimistelijat ja joitakin yksityisnumeroita.

Siis viikonlopun järjestelyt ovat räin valmistetut, ja lausumme tervetulleeksi suuren yleisön Tarmolan kesätoiminnan lopettajaisjuhliin.

— H. T.

USA:n tiedemiehet vaativat tutkimusta

New York. — Yhdysvaltain tieteen kehittämisen edistämisyhdistys joka on maan suurin tiedemiesjärjestö, on kehottanut YK:ta tutkimaan paikan päällä Yhdysvaltain joukkojen Vietnamissa käyttämien kemiallisten aineiden seurauksia. New York Times-lehden mukaan tiedemiehet eivät pidä kasvillisuulen tuhoamiseen käytettäviä aineita ihmisille vaarattomina, kuten hallitus virallisesti väittää.

Tiedemiehet toteavat, että varainhoitovuonna 1968 Yhdysvallat on käyttänyt Vietnamissa kasvillisuuden tuhoaineita 70 miljoonan dollarin edestä. He vaativat Yhdysvaltojen kieltämään välittömästi arsenikkia sisältävien aineiden käytön.

Italian kansallinen partisaanien liitto on lähettänyt Italian pääministerille vastalausekirjeen sen johdosta, että Benito Mussolinin leskelle on myönnetty eläke. — Valtioneuvoston päätös loukkaa tuhansia sotaveteraaneja ja partisaaneja, jotka ovat turhaan 23 vuoden ajan odottaneet kaikkein vaatimattomimmankin eläkkeen myöntämistä, sanotaan kirjeessä.

Baxendale Bros. Garage and Farm Equipment Dealer
Myydään maatalouskoneita. Kaikenlaisia korjauksia tehdään.
PUHELIN 935-2631 MURILLO, ONTARIO

MONA'S FABRIC CENTRE
43 S. Court St. Puhelin 345-7861 Port Arthur, Ont.
TAKAISIN KOULUUN **MYYNTI**
JATKUU ELOKUUN LOPPUUN
Kaikki villaset 20% alennuksella ja enemmän.

TAATUT
"Acrylic"
ruudulliset ja yksiväriset
58" leveää, tavall. $5.98 yd.
MYYNTIHINTA
$4.79 yd.

"Acrylic" kudotut
62" leveää, koordinoidut raidalliset ja yksiväriset, kaikki pesua kestävät.
$7.95 yd.

Myös hyvä
valikoima
sifonki-, sametti-, "Velvetine"-, brokadi- ja "Curex"-kankaita.
Suuri valikoima nappeja ja reunustatarpeita.

Myymme
kesäkankaat
täydellisesti loppuun — pellava-, silkki- ja corduroy-kankaat ym.
Tavall 98c—$3.95 yd.
MYYNTIHINTA
59c–$1.98 yd.

Taatut Crepe-kankaat
45" leveää
MYYDÄÄN
$1.98 yd.

Pehmeää "Leatherette"
antaa uutta asua takaisin kouluun vaatteisiin.
45" leveää

ONNITTELUMME TYÖNPÄIVÄN JOHDOSTA!
Kivelä & Matt's Bakeries
EDITH JA LAURI SAVELA, omistajat
111 Secord St. Puh. DI 5-6233 Port Arthur, Ont.
Saatavana maukkaimmat leivokset, kovaleipä ja korput.
HYVÄ RUISLEIPÄ

TOVERILLINEN TERVEHDYS!
HOITO KULUTUS-RUOKALA
JOHTOKUNTA JA PALVELUSKUNTA
314 Bay St. Port Arthur, Ontario

TYÖNPÄIVÄN ONNITTELUMME SUOMALAISILLE!
Larry Folino's Confectionery
Julkaisuja, sanomalehtiä, makeisia ja virvokejuomia
189 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

HAUSKAA TYÖNPÄIVÄÄ KAIKILLE!
VENDOME HOUSE
LIIKKEENJOHTO JA PALVELUSKUNTA
127 S. Cumberland St. Puhelin 345-6042 Port Arthur, Ont.
Tervetuloa meille — Huoneita vuokrataan halvalla — Hyvä palvelus

ONNITTELUMME TYÖNPÄIVÄN JUHLALLE!
LAURI'S MEN'S WEAR
SUOMALAINEN MIESTEN VAATETUSLIIKE
Kaikki on laatutavaraa! — Tulkaa katsomaan
266 Bay Street Puhelin 344-3743 Port Arthur Ontario

ONNITTELUMME TYÖNPÄIVÄN JOHDOSTA!
Hauskaa juhla-aikaa osuustoimintaväelle!
THUNDER BAY CO-OP DAIRY LIMITED
PORT ARTHUR ONTARIO
Soittakaa DI 5-7383 . . . niin tilauksenne tuodaan kotiin!
"YHTENÄISYYS ON VOIMAA"

TYÖNPÄIVÄN TERVEHDYKSEMME
SUOMALAISILLE ASIAKKAILLEMME!
MORROW'S FOODMASTER
"Cash and Carry" ruokatarvikkeiden ostokeskus
MURILLO PUHELIN 935-2611 ONTARIO

Hauskaa juhla-aikaa suomalaisille asiakkaillemme!
UNIVERSAL AUTO PARTS
Käytettyjä osia kaikenlaisiin autoihin ja trokeihin jne.
460 FORT WILLIAM ROAD PUHELIN DI 5-5631 PORT ARTHUR, ONTARIO

ONNITTELUMME
JÄRVIENPÄÄN SUOMALAISILLE
TYÖNPÄIVÄN JOHDOSTA!

ABITIBI POWER & PAPER CO. LTD.
THUNDER BAY DIVISION
PORT ARTHUR ONTARIO

PARHAIN TYÖNPÄIVÄN TERVEHDYKSEMME
kansalaisillemme ja kaikille työläisille!
Syystoiminnan alkaessa kutsumme kaikkia kulttuuritoiminnan harrastajia ja ystäviä, nuoria ja vanhempia, osaston, Kaiku-kuoron, Echo-orkesterin ja v.- ja u.-seura Iskun toimintaan. Liittykää mukaan ja tulkaa innostavan ja edistyksellisen kulttuuritoiminnan vaalijaksi!

KUTSUMME TEITÄ KAIKKIA KAIKU-KUORON
TYÖNPÄIVÄN TANSSEIHIN
ISKU PARK, COPENHAGEN ROAD
Perjantaina, elokuun 30 päivänä kello 8.30 illalla
—HYVÄ SOITTO—

Kun liitytte osastomme toimintaan, edellyttää se valmistumista ensi kesän SUURJUHLAAN ja myös Suomi-vierailuun.
TERVETULOA TOIMINTAAMME — laulun, soiton, näyttämötyön ja urheilun vaalijaksi!
CSJ:n PORT ARTHURIN OSASTO
Johtokunta — Valistustoimikunta — Näyttämö- ja huvitoimikunta
AIKAMME NAISET — SEKAKUORO KAIKU
V.- ja U.-SEURA ISKU — ECHO ORKESTERI
PORT ARTHUR ONTARIO

PARHAIN TYÖNPÄIVÄN TERVEHDYKSEMME
osuuskuntamme jäsenille ja kaikille asiakkaillemme!
Muodostukoon tästä Työnpäivästä toiminnan päivä rauhan ja elämän puolesta!
INTERNATIONAL CO-OP STORES LIMITED
Seuraavat kauppamme palvelevat teitä:
Port Arthur — Fort William — Geraldton — Kaministiquia — Nolalu
UUSI VAATEKAUPPA, 247 Grenville Avenue, Port Arthur, Ontario
TEHKÄÄ KAIKKI OSTOKSENNE OSUUSKAUPASTANNE!
Vaatekaupoistamme ja jokaisen kaupan vaateosastolta löydätte kesäpukuja ja varusteita sekä ruokatavara- ja lihamyymälöistämme kaikkia ruokia ja herkkuja.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

ONNITTELUMME TYÖNPÄIVÄN JUHLALLE!

HILLTOP MOTOR COURTS

MUKAVUUS — YSTÄVÄLLISYYS — PUHTAUS

27 nykyaikaista Cabinia kaupungissa. — Rauhallinen paikka ulkopuolella auto- ja junaliikenteen. — Yksi katuväli maantie 17:sta.
LASTEN LEIKKIKENTTÄ — SUOMALAINEN PALVELU

420 N. Court St. Puh. DI 5-9363 Port Arthur, Ont.

Hauskaa juhla-aikaa suomalaisille asiakkaillemme!

CREST MOTOR HOTEL

D. McBlain — W. Wiejak, omistajat
PORT ARTHURIN NYKYAIKAISIN JA UUSIN HOTELLI
RAVINTOLA JUOMATARJOILUINEEN
Uudenaikaisimmin kalustetut huoneet — Matot yli lattian — Ravintola, jossa on erinomaiset ateriat.
Puh. 345-1244 875 Red River Road
Highway 17A Port Arthur, Ontario
HYVÄ PYSÄKÖIMISPAIKKA YMPÄRILLÄ

ONNITTELUMME TYÖNPÄIVÄN JUHLILLE!

SALONEN'S ESSO SERVICE

Puh. 344-0287
120—128 Algoma St. Port Arthur, Ont.
Antakaa meidän huoltaa autonne talvikuntoon
TYYTYVÄINEN ASIAKAS ON TAVOITTEEMME!
Tähän me pyrimme ammattitaitomme, nykyaikaisten huoltolaitteiden ja hyvien tuotteiden avulla.

Hauskaa työnpäivää toivotan kaikille asiakkailleni!

R. E. HULKKO

Asiamies, edustaen
GEORGE WARDROPE AGENCIES LTD.
KIINTEISTÖJÄ —VAKUUTUKSIA —LAINOJA
HAARAKONTTORI
148 S. Algoma Street. Puh. DI 4-1128 - DI 4-6976 Port Arthur, Ont.

NORTHLAND HARDWARE LTD.

TÄYDELLINEN VARASTO RAUTA-ALAN TARVIKKEITA, MAALEJA JA LASEJA
313 Grenville Ave. Puh. 683-6121 Port Arthur, Ont.
Green Acres Shopping Plaza
Arthur & Edward Puh. 577-1413 Fort William, Ont.

HAUSKAA JUHLA-AIKAA KAIKILLE!

MARSHALL WELLS RETAIL STORE

TÄYDELLINEN VARASTO RAUTATARVIKKEITA JA HUONEKALUSTOA
Puhelin DI 4-7541
37 S. Cumberland St. Port Arthur, Ont.

ONNITTELUMME TYÖNPÄIVÄN JOHDOSTA!
SUOMALAINEN RAKENNUSTARVIKELIIKE

BILTRITE LUMBER & SUPPLY LIMITED

PUHELIN DI 4-8428 8:SAS AVENUE, INTERCITY
PORT ARTHUR, ONTARIO
Rakentakaa hyvin Biltriten tuotteilla!
Suorittakaa talonne korjaustyöt nykyaikaisten kovalevyjemme avulla

JUHLA-AJAN TERVEHDYS

SUOMALAISILLE ASIAKKAILLEMME!

McEWEN FUELS

PETROLEUMITUOTTEITA
KESKUSLÄMMITYS- JA POLTTIMOPALVELU

ON HUSKY POLTTO- JA VOITELUAINE jokaista maatalouskonetta varten. Tietoisilla Husky-tuotteiden välittäjillä on kyky auttaa Teitä valitsemaan tarpeenne kutakin vuoden aikaa varten ja samalla järjestää tarpeelliset vähittäismaksut. Voitte luottaa Huskyn nopeaan tuontipalveluun.

PUHELIN DI 4-2466 PORT ARTHUR, ONT.
PUHELIN 622-6431 FORT WILLIAM, ONT.

Port Arthur. — Tämän Työnpäivän lähetessä täällä Järvienpään Labour Centressä oli unionvirastojen huomiot kiinnitetty lakkoihin, jotka sellaisenaan antoivat luokkataistelun luonteen tilanteeseen. Työläiset taistelevat lisäystä palkkoihinsa jo nousseiden hintojen kohottamia elinkustannuksia korvatakseen sekä työväen oikeuksien suojelemiseksi. Nyt ei kukaan ollut esittänyt vuosia sitten tavanmukaisia työnantajain ja liikelaitosten mainoskulkueita työnpäivän kunniaksi, sillä se tuntui olevan sopimatonta kun tilanteessa oli taistelun ilmapiiri.

Viljaelevaattorityöläisten lakkoa ei ole vielä voitettu ja tuskin se saavutetaan Työnpäivään mennessä, vaikka ensimmäinen neuvotteluistunto pidettiin viime perjantaina. Saskatchewan Farmers Union edustaja Fred Gudmundson käydessään lakkolaisten solidaarisuusvieraana täällä, selitti työläisten ja farmarien keskinäisten etujen vaativan "Yhtenäisyys on voimaa"-tunnuksen lujittamisen ymmärrystä, jotta saataisiin viljan varastoimisyhtiöt käsittämään työläisten elinehtojen turvaaminen yhtäällä ja toisaalla farmarien viljan markkinoimisen välttämättömyys elinkustannuksia vastaavilla hinnoilla. Hallituksen tehtävä olisi keskittää mainostus yhtiöiden pakoittamiseksi oivaltamaan tämä tosiasia. Mutta enemmistöhallitus on juuri näitä yhtiöitä ja muita suurrahan monopolivoimia edustava ja sen toimettomuus on ymmärrettävää.

Tässä tilanteessa Järvienpään kuluttajain järjestyneet joukot, joita edustaa International Co-op Stores Ltd., ovat ilmaisseet lakkolaisille kannatuksen ruokatarpeiden lahjoituksilla. Samoin ovat tehneet edistykselliset kulttuurijärjestöt. Sellainen solidaarisuusosoitus rohkaisee työläisiä taistelussaan.

* * *

Työnpäivän juhlimista kuitenkin suoritetaan eri muodoissa. Suomalaisen kulttuuriväen yhtenäisyyttä edustavassa mielessä on Kaiku-kuoro järjestänyt Työnpäivän tanssit Iskun Parkissa perjantaina, elokuun 30 pnä. Lehden tässä numerossa on se tullut julistetuksi yhteiseksi kesän viimeiseksi juhlatilaisuudeksi. Jokainen on tervetullut.

* * *

Murillon vuotuisesta maanviljelysnäyttelystä on nyt vain muistot jäljellä, mutta vieläkään ei ole palkintojen jakoa maanviljelystuotteisiin ja karjaan nähden täydellisesti julkisuuteen laskettu. "Baby Show" veti suuren huomion, mutta niistä vain yksi, 5-vuotias Ronald Smith, sai tuomarien yksimielisen tunnustuksen. Sunnuntaina iltapäivällä voitti $1000.00 palkinnon mr. David Coffee, Port Arthurista. Hyvityspalkintoja annettiin kaksi.

* * *

Hardy raportin suhteen keskusteltiin kuukausi sitten Port Arthurin ja Fort Williamin työväen unioiden ammattineuvoston kokouksessa johtivat päätökseen esityslausuntokirjan valmistamisesta. Nyt viime tiistaina ammattineuvoston lausuntokomitean esityskirjassa annettiin työväen kanta näiden kaupunkien ja läheisten kuntien yhdistämistä koskeviin 32 esitykseen nähden. Mutta lopettaessaan kunnallisasiain ministerin Darcy McKeoughin kanssa neuvottelut julistivat ammattineuvoston edustajat, että yleisäänestys ei ole sovelias muoto ratkaisuun, "sillä se vaatisi 10 jalkaa pitkän äänestyslistan".

* * *

Neuvottelut Järvienpään Builders Exchange keskuksen ja rakennusalan lakossa olevien työläisten unioiden kanssa on nyt lähenemässä sopimusta.

Muurarit, jotka lakkoutuivat kesäkuun 29 p. palasivat työmailleen tk. 13 p. Heidän palkkavaatimuksensa oli 94 sentin korotus tuntipalkkaan ja he saivat 70 senttiä kahden vuoden sopimuksella ja muita etuisuuksia työehtoihin.

Maalarit ja paperoitsijat unioiden edustajat rakennusyhtiöiden edustajain kanssa tiistaina iltapäivällä allekirjoittivat sopimussuunnitelman, joka alistetaan jäsenistön hyväksyttäväksi lauantaina aamupäivällä. Siihen sisältyy 65 sentin lisäys tuntipalkkaan kahden vuoden sopimuksella, sekä yhden prosentin lisäys lomapalkkaan. Nykyinen palkka on $3.35 tunnilta. Palkkaan 25 sentin nousu ja lomapalkkion lisäys astuvat voimaan heti; 5 sentin nousu tuntipalkkaan marraskuun 1 p. ja 15 sentin nousu tuntipalkkaan huhtik. 1 p. 1969 sekä lopullinen 20 sentin nousu astuu voimaan syysk. 1 pnä 1969. Sopimus päättyy maalisk. 31 pnä 1970.

Putkimiehet ja rautamiehet jatkavat neuvotteluja. Koska sähkömiesten union vaatimaa dollarin lisäystä tuntipalkkaan eivät rakennusyhtiöt hyväksyneet tk. 10 p., ovat hekin nyt lakossa, mutta lähenevät 70 sentin tarjotun lisäyksen pohjalla sopimuksen hyväksymistä, kuten union virkailijat tiedottivat keskiviikkona.

* * *

Hannu Viitanen kuoli äkillisesti kohtauksen jälkeen sairaalaan vietynä elokuun 16 pnä. Hän oli syntynyt Virrat-nimisellä paikkakunnalla Suomessa ja oli kuollessaan 60-vuotias. Tähän maahan hän oli saapunut v. 1929 ja toistakymmentä vuotta työskenteli ympäristön metsäkämpillä, erikoisesti kämppien rakennuksessa, sekä kuuluen metsätyöläisten union jäsenyyteen. Hän osallistui Ontarion metsätyöläisten lakkoon v. 1946 ja oli myös lakkokomitean jäsen. Myöhemmin hän siirtyi kaupungin rakennustyöläisten union jäsenyyteen ja työskenteli kirvesmiehenä etupäässä kaupungissa, vaikka ajoittain joutui "uloskin" tilapäisesti. Myöskin oli hän vakituinen lehtiemme tilaaja. Hänellä ei ole sukulaisia täällä, mutta Suomessa on veljiä, siskoja ja muita sukulaisia. Hautaus tapahtui Riverside hautausmaahan viime keskiviikkona.

* * *

Rakennustyöläisten lakot kaikilla aloilla päättyivät aikaisemmin mainituilla ehdoilla. Työläiset palaavat työhön (tänään) tiistaina.

Great Lakes paperiyhtiön paperimyllytyöläiset äänestivät lakon puolesta 80.8 prosenttisesti. Maanantai-iltana päätetään lakon alkamisesta.

Fort Frances Ontario Minnesota paperiyhtiön työläiset lakkoutuivat maanantaina.

* * *

Lehtiemme hyväksi toimivan haasteryntäyskomitean ensimmäinen seurapeli-ilta on täällä järjestetty pidettäväksi lauantaina, syysk. 7 p., alkaen kello 7.30 illalla Greenpointissa, Nipigon joen varrella olevien erikoisesti nautinnoksi. Paikka on Eino- Irene- Koski, talo no. 11, kaupan ja traileri-asunnon välissä. Sopiva paikka Superior-järven rannikon asukkaiden ja kaupunkilaisten tapaamiselle. Tervetuloa, sanovat järjestäjät. — ATH.

Dmitri Gudkov

OAS:n propagandisti

Aloitteessaan "tutustumismatkansa" latinalaisen Amerikan maihin Amerikan valtioiden järjestön (OAS) uusi pääsihteeri Galo Plaza lupasi "kuunnella enemmän kuin puhua". Pian kävi kuitenkin ilmi, että pidättyvyys keskusteluissa ei kuulunut hänen suunnitelmiinsa. Plazan matkan perustehtävänä on kohottaa OAS:n vähentynyttä arvovaltaa, saada läntisen pallonpuoliskon hallitukset vakuuttuneiksi, että hänen tulonsa merkitsee uuden aikakauden avautumista tämän huonoon huutoon itsensä saattaneen järjestön toiminnassa. Tämän lisäksi Galo Plaza yrittää saada latinalaisen Amerikan pääkaupungeissa tukea suunnitelmilleen oman henkilökohtaisen valtansa voimistamiseksi. Ja tämä ei tietenkään käy päinsä ilman mahtipontisia puheita, sydäntärilpeisevia keskusteluja ja suureleisiä lupauksia.

OAS:n johtaja on säälittävässä asemassa: hänen tehtävänsä ei ole helpoimpia. Koko OAS:n, jota tässä maanosassa täydellä syyllä kutsutaan "jenkkien siirtomaaministeriöksi", historia on katkeamaton ketju rikoksia latinalaisen Amerikan kansoja vastaan. OAS:n naamion suojassa amerikkalainen imperialismi toteutti siellä itselleen edullisia poliisitekoja. Se siunasi vuonna 1954 amerikkalaisten iskutyöt Guatemalassa. Washington käyttää OAS:ää välineenään Kuuban vastaisissa provokaatioissa. Sen verinen varjo on langennut Dominikaanisen tasavallan ylle.

Nyt on ryhdytty yritykseen tämän järjestön häpeän tahriman julkisivun puhdistamiseksi. Virkaan astuessaan sen uusi pääsihteeri lausui heti, että hän haluaa muuttaa OASn "voimakkaaksi, dynaamiseksi ja luovaksi järjestöksi". Hän rohkeni jopa nuhdella Yhdysvaltoja kovasta linjasta eteläisiin naapureihinsa nähden lausumalla, että hän pyrkii ""kaikkien latinalais-amerikkalaisten valtioiden yhteiseen painostukseen Washingtonia kohtaan", saadakseen sen tarkistamaan orjuuttavan kaupankäyntinsä ja finanssipolitiikkansa. Plazaa kuunnellessa voisi luulla, että hän on uusi Messias, joka on valmis kuljettamaan latinalaisen Amerikan luvattuun maahan.

Mutta Galo Plaza on Washingtonin käskyläinen. Hänen "anti-amerikkalaiset" lausuntonsa ja pelinsä maanosaa askarruttavilla kipeillä ongelmilla on vain suojanaamio, joka verhoaa Yhdysvaltain yrityksiä saada OAS:n arvovalta pelastetuksi millä hinnalla tahansa. Mitä taas tulee tämän järjestelmän uuskolonialistisiin päämääriin, Washington ei suinkaan aio tarkistaa niitä. Päinvastoin, se antaa OAS:lle yhä suuremman osan politiikassaan. Tästä ovat todisteena myös suunnitelmat OAS:n pääsihteerin valtuuksien laajentamisesta, mihin Washington pyrkii varmistaakseen saneluvaltansa tässä järjestössä.

USA:n ulkoministeriö ei suinkaan sattumalta tue Galo Plazan käynnissä olevaa latinalaisen Amerikan kierrosta ja suhtautuu suopeasti hänen "vallankumouksellisiin" lausuntoihinsa. Pohjois-Amerikan pääkaupungissa tiedetään hyvin, mitä niiden takaa todellisuudessa kätkeytyy.

Miltei samanaikaisesti Plazan matkan kanssa tälle mantereelle ilmaantui toinenkin Washingtonin emissaari, Yhdysvaltain ulkoministerin edustaja panamerikkalaisissa asioissa Covy Oliver. Matkansa aikana hän kiinnitti latinalais-amerikkalaisten kansalaispiirien huomioo alueisiin, missä amerikkalaisten dollareiden turvin toteutetaan niin sanottuja "kehitysohjelmia", ja mainosti voimakkaasti Yhdysvaltojen kiinnostusta maanosan taloudellisen yhdentymisen nopeuttamiseen. Toisin sanoen, hän ymmärtää, että Yhdysvallat on mukana valmis vaihtamaan panamerikkalaisia suhteitaan, kun maanosassa vain unohdetaan menneet.

Covy Oliverin matkan tarkoituksena oli Galo Plazan latinalaiselle Amerikalle suosittelemaan pillerin makeuttaminen. Mutta Washingtonin aluille panemat manööverit OAS:n arvovallan palauttamiseksi on tuomittu epäonnistumaan. Plazan matka ei tuonut laakereita hänelle eikä niille, joita hän edusti. OAS:n julkisivua voidaan tietenkin kaunistella. Sen muodostaa USA:n imperialismin politiikka, joka on tähdätty latinalaisen Amerikan kansojen vapautta ja riippumattomuutta vastaan.

JUHLATERVEHDYS!

MERLA-MAE SNACK BAR

346 Memorial Ave.
Port Arthur Ontario
"MERLA-MAE" JÄÄTELÖÄ
Kuumiakoiria, kahvia ja leivoksia

Juhlaonnittelumme

BAY RADIO TAXI

PÄIVÄN ja YÖN PALVELU
Puhelin DI 5-7227
280 Bay Street
Port Arthur Ontario

HAUSKAA JUHLA-AIKAA
suomalaisille asiakkaillemme!

DELMAR'S LADIES' WEAR

Täydellinen varasto naisten vaatetusta
Puhelin DI 5-8242
240 Arthur Street
Port Arthur Ontario

JOS TE HALUATTE
ÄÄNETTÖMÄN
LÄMMITYKSEN
TUTKIKAA.
OLKAA YSTÄVÄLLINEN,
MEIDÄN
LENNOX® DURACURVE™
KAASU-LÄMMITYS-LAITOSTAMME

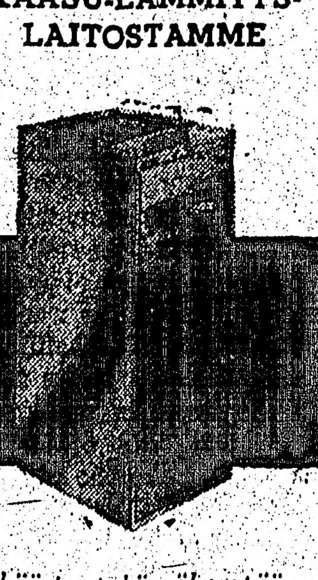

Älkää tyytykö vähempään kuin LENNOX!

EXCEL Heating & Sheet Metal Co.

PUHELIN 345-8437
328 N. CUMBERLAND ST.
PORT ARTHUR ONTARIO
Valtuutettu LENNOX'in edustaja

Mr. Väinö Kainula kutsuu Teitä tutustumaan hienoon valikoimaan
HUONEKALUJA JA TALOUSVÄLINEITÄ

Twin City Furniture & Appliances

(LAKEHEAD)
43 S. Cumberland St. Puh. 344-2364 Port Arthur, Ont.

JUHLATERVEHDYS ASIAKKAILLENI!

T. Magnussen - Merchant Tailor

RÄÄTÄLIN TEKEMIÄ PUKUJA — KORJAUKSIA TEHDÄÄN
Kaikki työ taataan — Poiketkaa katsomassa
264 Bay St. Port Arthur, Ont.

ONNITTELUMME TYÖPÄIVÄN JOHDOSTA!

Axelson's Plumbing & Heating

Suomalainen putki- ja vesijohtoliike
YHDISTÄMME KAASUPOLTTIMOONNE VEDENLÄMMITTÄJÄN
353 Grenville Ave Puh. 683-8811 Port Arthur, Ont.

ONNITTELUMME TYÖNPÄIVÄN JUHLALLE!

DEWE AVENUE STORE

SUOMALAINEN SEKATAVARAKAUPPA
Puhelin MU 3-8071
314 Dewe Avenue Port Arthur, Ont.

Juhlaonnittelumme työnpäivän johdosta!

Teidän täydellinen perheen pesu- ja kemiallinen puhdistuskeskus.

- Kouluvaatteet pesuun ja puhdistettavaksi — kesävaatteet talteen ja talvivaatteet käyttöön
- Tuokaa vaatteenne pestäväksi ennen juhlia.

207 S. Algoma St., Port Arthur, Ont. — Puh 344-7259

Muut käytännölliset paikat Luoteis-Ontariossa palvelevat Teitä:
1101 S. Syndicate Ave., Fort William — Puh. MA. 3-6453
116½ S. Syndicate Ave. Fort William, Ont.
27 Thrid St. Nipigon Scotia St., Schreiber

Oikein hauskaa juhla-aikaa kaikille ystävillemme!

LOWERYS LIMITED

Konttorivarusteita — pöytiä — tuoleja — kabinetteja posliini- ja muita lahjaesineitä
Puhelin DI 4-1521
30 S. Cumberland Street Port Arthur, Ontario

ONNITTELUMME TYÖNPÄIVÄN JUHLILLE!

Hauskaa juhla-aikaa toivotamme kaikille suomalaisille asiakkaillemme!

DORAN'S NORTHERN ONTARIO BREWERIES LIMITED

North Algoma Street Port Arthur, Ont.
Cor. Cameron & Marks St. Fort William, Ont.

ONNITTELUMME TYÖNPÄIVÄN JUHLALLE!
SUOMALAINEN RAKENNUSTAVARALIIKE

WANSON LUMBER

COMPANY LIMITED
277 John Street Port Arthur Puhelin DI 5-6589

"Kaikkea rakennusalaan kuuluvaa löydätte Wansonilta"

Suunnitellessanne kotinne uudistamista, tulkaa neuvottelemaan kanssamme uudistussuunnitelmista ja rakennustarvikkeista.
VALITAMME SHERWIN-WILLIAMS MAALEJA

HAUSKAA JUHLA-AIKAA suomalaisille asiakkaillemme!

McNULTY'S LIMITED

MIESTEN, NAISTEN JA LASTEN PUKIMO
LAATUVARUSTEITA KOKO PERHEELLE, JALKINEITA, MATKALAUKKUJA KANKAITA
Puhelin DI 5-7324
228—230 Arthur Street Port Arthur, Ontario

Lähtee kesä, lähtee talvi vaan ei "Isoäiti" Dawn Fraserin maailmanennätys

Kun ajan viisari siirtyi tämän vuoden puolelle, nähtiin uinnin virallisissa, henkilökohtaisissa ME-tilastoissa vielä kolme merkintää olympiavuodelta 1964: naisten 100 metrin vu Dawn Fraser Australia 58,9, miesten 200 metrin ru Ian O'Brien Australia 2.27,8 ja miesten 400 m sku Richard W. Roth USA 4.45,4.

Siinä ovat uinnin vanhimmat ME:t. Seuraavana oli Ada Kokin 2.21,0 200 metrin perhostelussa, mutta loput ovatkin peräisin viime vuodelta. Tämän kauden aikana uimarit ovat ehtineet olla ahkerina ja kaunistelleet jälleen numeroita. Niinpä O'Brienin ja Rothin nimet pyyhitään pois listoilta. Neuvostoliiton Vladimir Kosinky on jo tehnyt 200 metrin rintauinnissa ajan ajan 2.27,4 ja USA:n Cary Hall 400 metrin sekauinnissa lukemat 4.43,4.

Näiden tapahtumien jälkeen komeilee Fraserin ME 58,9 vanhimpana ylhäisessä yksinäisyydessään. Eikä edes pahempaa uhkaa tunnu olevan näköpiirissä. Tämän vuoden maailmantilaston kärjessä on USAn Sue Pedersen ajalla 1.00,0. Suomen ennätys 1.03,2 on Marju Tillyn nimissä vuodelta 1966, kertoo suomaliastasosta tällä matkalla.

VANKKA SIJA HISTORIASSA

Dawn Fraserin urheilu-uralle mahtuivat kaikki mahdolliset superlatiivit, mutta lopuksi myös sensaation käryä ja kilpailukielto epäurheilijamaisesta sekä moraalisesta kyseenalaisesta käyttäytymisestä Tokion olympiakylässä.

Oli jälkimmäisessä asiassa perää tai ei, totuus joka tapauksessa on että Dawn on piirtänyt lähtemättömästi nimensä uinnin historiaan. Olympiakultaa hän on voittanut kolmissa kisoissa (Melbourne 1956, Rooma 1960, Tokio 1964), ME-tilastoja hän on pikamatkalla hallinnut suvereenisesti. Ilman kilpailukieltoa, siitä seurannutta skandaalin käryä ja hermopaineita hän saattaisi olla mukana Mexicossakin. Tokiossa häntä 27-vuotiaana sanottiin isoäidiksi, mutta se ei estänyt kullanhuuhdontaa. Mexicossa hän olisi ollut 31 vuotta. Olisiko hän nytkin ollut nopein, sitä ei koskaan saada tietää.

VUODESTA 1956 VAIN YKSI NIMI

Maailmanennätystilastoihin Dawn tunkeutui ensi kerran 21. 2. 1956 kauhottuaan 55 jaardin radalla 100 metriä ajassa 1.04,5. Tällöin hän paransi hollantilaisen Oudenin 20 vuotta vanhaa ME:tä 1.04,6. Hollannin Gastelaars ja Australian Crapp pudottivat hänet vielä väliaikaisesti huipulta, mutta joulukuun 1 päivän jälkeen vuonna 1956 on 100 metrin vapaauinnin ME-luettelossa vain yksi nimi: Dawn Fraser.

Matkan maailmanennätyksen kehitys näyttää seuraavalta:

1.04,5	Fraser Au	1956
1.04,2	Gastelaars Hol	1956
1.03,4	Gastelaars Hol	1956
1.03,3	Fraser	1956
1.03,2	Crapp Aus	1956
1.02,4	Crapp	1956
1.02,0	Fraser	1956
1.01,5	Fraser	1958
1.01,5	Fraser	1958
1.01,4	Fraser	1958
1.00,2	Fraser	1960
59,9	Fraser	1962
59,5	Fraser	1962
58,9	Fraser	1964

VIISI ALITTANUT MINUUTIN

Eri urheilumuodoissa puhutaan usein haamurajoista. Sellaisia ovat aikoinaan olleet neljä minuuttia maililla, 500 kiloa painonnostossa, 10 sekuntia 100 metrin juoksussa, 20 metriä kuulassa, viisi metriä seipäässä.

Naisten 100 merin vapaauinnissa tuollaisena rajana voidaan pitää yhtä minuuttia. Ja voidaan pitää edelleen, vaikka Fraserin ensimmäisestä minuutin alituksesta on kulunut kohta kuusi vuotta. (27. 10. 1962 Melbourne). Kuuden parhaan kärki kaikkien aikojen tilastossa näyttää seuraavalta:

	Fraser	1964
59,8	Barkman USA	1967
59,9	Shouder USA	1964
59,9	Watson USA	1966
59,9	Bricker USA	1967
1.00,0	Pederssen USA	1968

MIRJANA VAIN LUPAUS

Australialaisen jälkeen hallitsevat amerikattaret selvästi tilastoa, Eurooppa on valitettavasti jäänyt taka-alalle. Viime talvena tosin tunkeutui jugoslavialainen Mirjana Segrt julkisuuden valokeilaan kauhottuaan 25 metrin radalla lupaavan ajan 59,4. Virallisella 50 metrin radalla hän ei kuitenkaan ainakaan vielä ole tehnyt parempaa aikaa kuni 1.02,6. Eivätkä tämän hetken tilastot muiltakaan osilta vapisuta Fraserin ME numeroita.

Paljon ehtii silti vielä tapahtua tänä vuonna. Olympialaiset ovat lokakuussa. Siihen ajankohtaan ovat parhaat uimarit tähdänneet huippukuntonsa. Jos australialaisen ME kestää nämäkin hyökkäykset voidaan hänen sanoa eläneen todella huimasti aikaansa edellä.

JA JUMALA TULI

Tämä on esimerkki niistä yksinkertaisista nielurisan leikkauksista lapsen silmin nähtynä:

"Kun minä menin suureen huoneeseen, siellä oli kaksi nais-enkelia kokonaan valkoisiksi puettuna. Sitten tuli huoneeseen kaksi miesenkeliä.

"Yksi miesenkeleistä katsoi minun kurkkuuni ja sanoi, 'Jumalani katso tämän lapsen kurkkua.'

"Sitten katsoi Jumala, ja sanoi, 'minä otan nc nielurisat pois'."

Työnpäivän onnittelumme!
SAASTO'S MEN'S WEAR
Suomalainen miesten vaatetusliike
294 Bay Street Port Arthur
Puhelin DI 5-5012

TERVEHDYS
Työnpäivän juhlille!
L. H. AHO
JEWELLERY
Suomalainen kellosepänliike
Rolex, Elgin ja Bulova kelloja
Puhelin 344-2591
315 Bay Street
Port Arthur Ontario

JUHLAONNITTELUMME!
EINO'S Auto Service
200 S. Cumberland St.
C.N. Hotellin vieressä
Gasoliinia, öljyä, pattereita, renkaita ja yleistä korjausta
Puhelimet
Liike 345-8753
Kotiin 683-8718

ELLENIN Naisten pukimo
KAUNIITA LENINKEJÄ ja KÄVELYPUKUJA
No. 7 — 52. Swetereita, alk. $3.99.
Pitkiä housuja No. 7 — 44.
Suomen corsetit alennuksessa. Monia eri liivimalleja.
Lämpimiä alusvaatteita, reumakerrastoja.
Kreppisukkia Suomesta, Ranskasta, Englannista sekä canadalaisia, alkaen $1.00. Villasukkia Englannista ja Suomesta.
HALPOJA LASTEN ASUSTEITA
ARVONNAT OVAT VOIMASSA
Puhelin DI 5-9632
275 Bay St. Port Arthur Ont.

ONNITTELUMME
OIKONEN'S
Black & White & Yellow Cabs
(Mustat, valkoiset ja keltaiset taksa-autot)
ovat palveluksessanne
Soittakaa
DI 5-7721 tai DI 5-8621
Kaikki matkustajat vakuutettuja
191 Lorne Street
Port Arthur Ontario

TYÖNPÄIVÄN TERVEHDYS!
ANDREW McCORMACK INSURANCE LIMITED
VAKUUTUSTOIMISTO
Puhelin DI 4-6686
204 Arthur Street
Port Arthur Ontario
Myy kaikenlaisia vakuutuksia, kuten palo-, henki- ja tapaturmavakuutuksia

Juhlaonnittelumme!
LAKEHEAD
TV centre
NÄKÖRADION
R.C.A. Victor väritelevisioita ja myös muita värillisiä
MYYNTI JA HUOLTO
Puhelin DI 4-2881
189 S. Algoma Street
Port Arthur Ontario

ONNITTELUMME
Työnpäivän johdosta!
HILLPORT TAXI
SUOMEA PUHUVAT AJURIT
Puh. DI 5-5461
122 S. Cumberland St.
Port Arthur Ontario

ONNITTELUMME
Työnpäivän johdosta!

Ines Beauty Salon
Suomalainen kampaamo
INES NIITTYNEN
Kestokiharat ennen juhlia
Puhelin 345-5122
300 Pearl Street
Port Arthur Ontario

HAUSKAA JUHLA-AIKAA KAIKILLE!
ENO'S ELECTRICAL SERVICE
MYYMME SÄHKÖKIUKAITA
Tulkaa tai soittakaa: Puhelin DI 5-8212
281 Bay Street Port Arthur, Ont.

HAUSKAA JUHLA-AIKAA KAIKILLE!
F. GUZZI SERVICE
Korjausta, viritystä, hitsausta ja auton osia
289 Fort William Rd. Puh. DI 4-1113 ja DI 4-6113 Port Arthur, Ont.

HAUSKAA JUHLA-AIKAA ASIAKKAILLEMME!
DON'S SHELL SERVICE
DON GUERRERI, omistaja
Erikoisalamme koneiden kunnostus ja pyörien tasapainoitus ja suuntaus — KAIKKI TYÖ TAATAAN
429 Fort William Road Puhelin 344-1638 Port Arthur, Ontario

Juhlaonnittelumme Työnpäivän johdosta!
LAKEHEAD MOTORS LTD.
951 Memorial Ave. Puh. 345-6581 Intercity, Port Arthur
Välittää parhaiten tunnettuja autoja ja kuorma-autoja sekä muita tuotteita, joita tuottaa
CHRYSLER CORPORATION LIMITED
Kysykää ALBERT (BERT) KUUSELAA,
PUHELIN 345-6581

ONNITTELUMME
TYÖNPÄIVÄN JOHDOSTA!
Oscar Styffe Ltd.
METSÄURAKOITSIJAT
Tukkuvälittäjät puutavaralle ja höylätuotteille
Puhelin DI 5-7305
Dock 5 Port Arthur, Ont.

TYÖNPÄIVÄN TERVEHDYKSIN
tervehdimme kaikkia tovereitamme ja tuttaviamme!
Helen ja Kusti
Port Arthur Ontario

Parhain
TYÖNPÄIVÄN TERVEHDYKSEMME
kaikille tovereillemme ja ystävillemme!
AINO JA JOHN LEHIKOINEN
125 N. Empire Ave.
Port Arthur Ontario

TERVEHDYS
TYÖNPÄIVÄN JUHLALLE!
AUG. SAAREN PARTURITUPA
529 Simpson Street
Fort William Ontario

HAUSKAA JUHLA-AIKAA
kaikille asiakkaillemme!
Bourke's DRUG STORE LTD
PHARMACY
514 Victoria Avenue
Fort William, Ontario
224 Arthur St. Port Arthur, Ont.
Ridgeway and Vickers Sts.
Fort William, Ontario

JUHLAONNITTELUMME SUOMALAISILLE ASIAKKAILLEMME!
PALM DAIRIES LTD.
Puhelin MA 3-8483
640 Balmoral Street Fort William, Ont.

Työnpäivän tervehdyksemme suomalaisille asiakkaillemme!
KLOMP-WAKEFIELD DAIRIES LIMITED
Dial 622-2169
134 Waterloo St. S. Fort William, Ont.

TERVEHDYKSEMME TYÖNPÄIVÄN JOHDOSTA!
TWIN CITY BOTTLING CO.
HYVÄÄ JANOON: SQUIRT, HIRE'S ROOT BEER UP-TOWN, NESBITT'S ORANGE JA ROYAL CROWN COLA
SOKERITTOMIA JUOMIA
701 Harold Cres. Puh. MA 2-4532 Fort William, Ont.

JUHLATERVEHDYS SUOMALAISILLE!
OSCAR LEHTINEN
edustaa G. R. Duncan & Co. Ltd.
KIINTEISTÖJÄ JA KAIKENLAISIA VAKUUTUKSIA
121 S. May St. Fort William Ont. Puh. 622-9621 — kotiin 623-7582

HAUSKAA JUHLA-AIKAA
kaikille suomalaisille asiakkaillemme!
O'BRIEN AGENCY LIMITED
VAKUUTUKSIA — KIINTEIMISTÖJÄ — MATKAILUTOIMISTO
100 SIMPSON ST.
HEIKKI VÄÄNÄNEN, myyntimies, Puh. päiv. 345-2151 - Il. 345-7489
Puhelin MA 3-9571 Fort William, Ont.
53½ Cumberland St. N. Puh. 345-2151 Port Arthur, Ont.

PARHAIN ONNITTELUMME
TYÖNPÄIVÄN JUHLILLE!
HAUSKAA JUHLA-AIKAA KAIKILLE!
Chapples LIMITED
DEPARTMENT STORES
Järvienpään johtavin ostokeskus
Dial 623-6401
FORT WILLIAM ONTARIO

BRAUNSTEIN'S FURRIER
Mustat Persian lammasturkit (värjättyjä) vesikon somistus .... $295.00 ja ylös
Luonnon harmaat Persian lammasturkit, tavall. $795.00 .... $445.00
Luonnon pastelli-vesikon turkit, tavall. $1595.00 .... $1175.00
Luonnon tummia kasvatetun vesikonturkkeja, tavall. $1595.00 ... $1175.00
VESIKON HÄNTÄ TURKISHATTUJA
Tulee vuosi vuodelta entistä kysytymmäksi.
OSTAKAA NYT kun varasto on vielä täydellinen.
AINOASTAAN $18.50 ja ylös
MONIA MUITA HYVIÄ TARJOUKSIA ODOTTAA TEITÄ BRAUNSTEINISSA . . . TULKAA KATSOMAAN ITSE.
NYT ON AIKA UUDISTAA TURKKINNE
RELINED RESTYLED REMODELLED
S. Braunstein
PUHELIN MA 3-8841
141 Simpson Street
Fort William Ontario

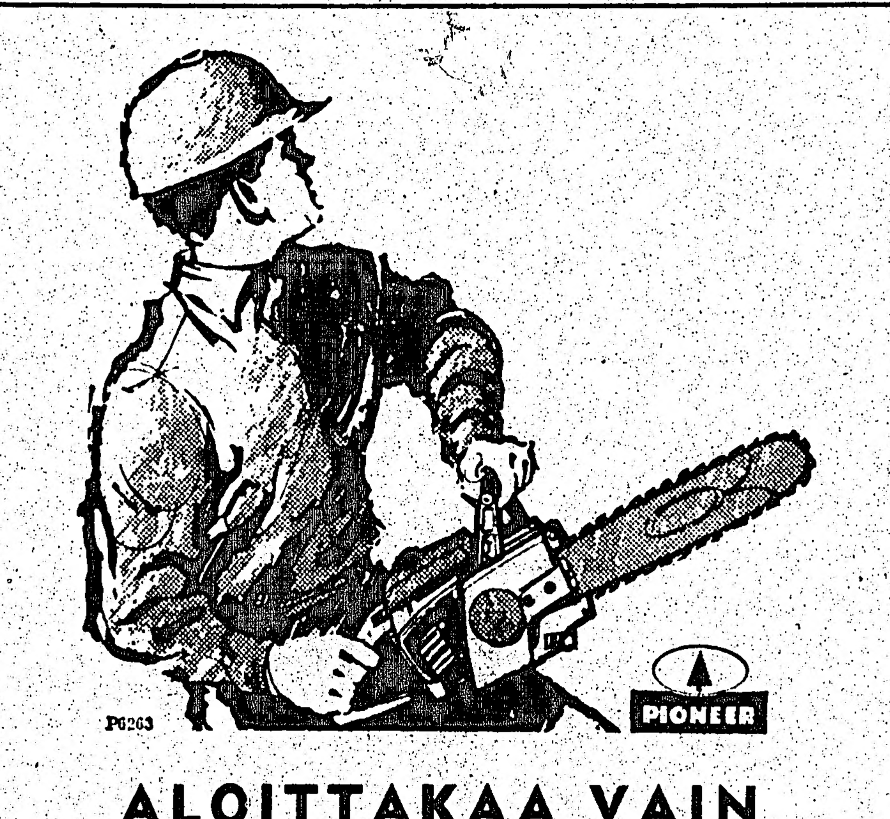

ALOITTAKAA VAIN JA UNHOITTAKAA
PIONEER 14-50
Pioneer tarjoaa ensimmäistä kertaa voimakastehoisen ammattituotantoon valmistetun ketjusahan missä on "automaattinen öljytys" (tarkasti mitattu öljyannos juoksee teräohjukseen ja ketjuterään pitkän kestävyyden ja kitkattoman katkaisun takaamiseksi).
The Pioneer 14-50 ketjusahassa on myös "Inject-Air", ketjusahainsinööritaidon viimeisin edistys tehokkaasti toimivan puunkatkaisun hyväksi kaikenlaisissa sääsuhteissa.
Suurimman arvon saamiseksi tämän päivän ketjusahoista te valitsette . . . automaattisesti PIONEERIN.
MARR'S MARINE LTD.
1019 Northern Ave. Fort William, Ont.
NORO SAW & MARINE
279 Bay St. Puh. 344-2521 Port Arthur, Ont.
PIONEER ketjusahojen välittäjät Luoteis-Ontariossa
Kääntykää puoleemme kaikissa ketjusahatarpeissa.

PARHAIMMAT TYÖNPÄIVÄN TERVEHDYKSEMME KAIKILLE KANSALAISILLEMME!

• Port Arthur, Ontario

Helmi ja Risto Roivas
Tom Herala
H. Tuuttila, Murillo, Ont.
Väinö Hakala
Fiina ja Mikko Palomäki
Helvi ja Walter Kirsilä
Jaakko Mäenpää
Hilja Koski
Eero Wirtanen
Matti Pelto
Martha ja Anton Ontinen
A. T. Hill
Arthur Aho
Aili Hill
George Aho
Jalmar Mantere
Isak Fisk
Väinö Pelto
Toivo Rintamäki
Abel Lyytinen
Nick Oja
E. Kaartinen
Vilpas Hietaniemi
Sanni ja Toimi Pöyhölä
Hilda Erkkilä
Albin Rntakangas
Miina Wirta
Laura ja A. Lemplälä
Ida ja Lauri Ristanen
Lyydi Pasanen
Jenny Salmi
K. Ampi
Heikki Mäki
Milja ja K. Sippola
Martta ja Henry
Hilma Ahlfors

• Port Arthur, Ontario

Ray Heino
Jack Kluukeri
Lempi ja Elo Syrjä
Ilmi Syrjä
Helmi ja Väinö Pakka
Helvi ja Walter Wäyrynen
Katri ja Oskar Maklin
Eemil Rintala
Matti Koski
Mr. ja mrs. E. Eloranta
Eino Salin
Mr. ja mrs. Emil Tekkinen
Abel Vuorela
Svante Korpi

• R.R. 3, Port Arthur, Ontario

Hilma ja Nestor Paavola
Helen ja Topi Johnson
Tilda ja Emil Malin
Lyyli ja Vilho Toikko
Aili ja Arvi Linden

• R.R. 2 ja R.R. 4, Port Arthur, Ontario

Aino ja Antti Pitkänen
Pekka ja Lennu Peterson

• Fort William, Ontario

Edla ja A. Himanka
Emil Keto

• Willowdale, Ontario

Senni Junnila
Greta ja E. Hakala
Rauha ja Jussi Mäki

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

Paavo Kaitila haudataan tänään

Sudburyn seudun pitkäaikainen asukas Paavo Kaitila, joka sai surmansa auto onnettomuudessa, haudataan tänään (tiistaina) klo 1.30 ip. Jackson & Barnard hautaustoimistosta Park Lawn hautausmaahan.

Kahden auton yhteentörmäys tapahtui no. 144 meantiellä lähellä Larchwooda. Onnettomuuden johdosta sai surmansa 64-vuotias Paavo Kaitila Waters-kunnasta ja seitsemän muuta henkilöä loukkaantui.

Kaitila oli syntynyt Laitilassa, Suomessa ja tuli Sudburyn alueelle vuonna 1935 työskennellen lyhyen ajan Incon palveluksessa minkä jälkeen hän siirtyi Falconbridge Nickel Mines-yhtiön palvelukseen. Muutaman viimeisen vuoden ajan hän työskenteli Onapingissa sijaitsevassa Hardy-kaivoksessa.

Kaitila asui koko Canadassa oloaikansa Sudburyssa, lukuunottamatta viimeistä viittä vuotta, jotka hän asui Waters-kunnassa.

Lähinnä jäi suremaan hänen vaimonsa Olga ja yksi poika Keijo sekä kaksi lapsenlasta Canadassa ja yksi sisar sekä neljä veljeä Suomessa.

Pastori Pentti Murto suorittaa hautausseremonian.

Tilatkaa Vapaus

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ
FORDIN TRAKTORI, NAISTEN polkupyörä ja höylättyä lautaa. Frank Kivi, R. R. 2, Wahnapitae, puhelin 694-4839.
(27-31)

Haastekampanjaa tukemaan

Torstaina, syyskuun 5 pnä on kaikilla tilaisuus tukea nyt hyvässä menossa olevaa haastekampanjaa. Vapauden henkilö- ja johtokunta järjestää silloin seurapelitilaisuuden Finnish haalille alkaen touhut klo 7.30 illalla.

Bingo-voittoja otetaan kiitollisuudella vastaan ja hyvää kahvia saadaan nauttia oikein kotitekoisen "vehnäsen" kera.

Mennäänpä kaikin tervehtimään tuttavia näin syyskauden alkajaisiksi ja samalla annamme sysäyksen sanomalehtemme haasteryntäyksen hyväksi. Tervetuloa.

"Ja katso, heidät tullee verolle asetettaman"

San Francisco. — Eräs episkopaalinen pappi ehdotti viime viikon lopulla, että prostituutio laillistettaisiin ja alistettaisiin myyntiveron alaiseksi.

"Minä epäilen, että emme pysty koskaan poistamaan prostituutiota" sanoi Pyhän Aidan kirkon Rev. Robert Cromey. "Miksi emme antaisi prostituution säännöstellä itseään. Pankaa prostituutio vapaan yksityisyritteliäisyyden pohjalle."

Rev. Cromey ilmaisi ajatuksen kantansa sanomalehdelle lähettämässään kirjeessä, joka kosketteli kysymystä: mitä tehdä prostituuttien kasvavan lukumäärän suhteen kaupungissa.

WANUPISSA OLI ARVOKAS JUHLA

Harvinainen juhlatilaisuus oli viime lauantaina kerännyt Wanupin haaliin enemmän ihmisiä kuin mitä sisään mahtui. Sanna ja William Hauta viettivät kultahäitään ja Sannan 90-vuotispäivää. Wm. Kangassalo oli tehnyt suuren ja viikkokausia kestäneen järjestelyn juhlan onnistumiseksi ja hän lupasi järjestää samanlaiset juhlat kaikille Wanupissa ja Wahnapitaessa asuville 90 vuotta täyttäville. Hän oli kulkenut talosta taloon kutsumassa juhlavieraita ja hän sanoi kaikkialla otetun hyvin vastaan.

Juhlasaliin oli järjestetty tuolirivit ja lavalta esitettiin monipuolista ohjelmaa. Heti haaliin saavuttuaan nuorekas juhlapari kukitettiin ja he ottivat vastaan sukulaisten onnittelut. Valokuvaajia oli useampia ja juhlapari esiintyi monissa eri kuvissa.

Juhlapari ohjattiin näyttämölle, jossa he istuivat seuraten kunnianosoituksia. Oli ihmeellistä kuinka Kangassalo oli löytänyt sopivat lahjaesineet, mutta kauan hän sanoi saaneensa niitä hakea. Ihastuksen huudahduksia kuului salista hänen näytettyjään kahvikuppia, vatia ja lautasta, joiden pohjassa oli suurin numeroin 50. Lahjojen joukossa oli myös kello, jolla syntymäpäivälapsen toivottiin herättävän aviopuolisonsa seuraavana aamuna. Muistolaatalla varustettua trophya antaessaan Kangassalo sanoi toivovansa, että se säilyisi suvun hallussa aina tuleviin polviin.

Juhlassa oli monenlaista ohjelmaa oli, laulua ja soittoa monenlaisin soittopelein, mutta mielenkiintoisin oli varamsti Sanna Haudan oma esiintyminen kun hän rukin takana karstasi ja kehräsi villoja langaksi. Liikuttavaa oli hänen suhtautumisensa työhönsä kun hän karstatessaan sanoi, että sen pitää tulla hyvä ja teki sen uudestaan. Siinä tuntui olevan hänen pitkän ikänsä salaisuus, että hän ei vielä tälläkään iällä halua päästää käsistään sellaista työtä, jonka ei katso olevan kunnollista. Kunnia arvokkaan iän saavuttaneelle Sanna Haudalle ja hänen aviomiehelleen Williamille.

Juhlassa oli paljon herkkuja tarjolla ja tunnelma oli korkealla. Juhlaparin esitettyä häävalssin alkoi yleinen tanssi, jota jatkui puoli kolmeen asti. Onnea paljon toivotettiin julivalle parille ja suuret kiitokset ansaitsee Vili Kangassalo, joka oli vaivojaan säästämättä tällaisen ilon monelle vanhukselle ja nuorelle väelle järjestänyt.

Juhlassa luettiin Canadan pääministeri Pierre Elliott Trudeaun ja Helsingin yliopiston professori Pertti Virtarannan lähettämät sähkösanomat.

* * *

Oheisena julkaisemme prof. Virtarannan lähettämän sähkösanoman.

Sanna-Maija Hauta oli Amerikan-matkani loistavimpia kertojia, ehkä kaikkein paras. Hänen kielenkäyttönsä on rikasta, hänen kertomistapansa eloisaa ja hänen muistinsa harvinaisen hyvä. Nauhoituksen onnistumiseen vaikutti tärkeällä tavalla myös se, että Sanna Hauta ymmärsi tallennustyön merkityksen ja todella halusi kertoa minulle muistelmiaan pitkän elämänsä monimutkaiselta taipaleelta.

— Pertti Virtaranta.

Myöhästyneenä saapui Ontarion pääministeri John Robartsin onnittelukilpi.

KUIN KÄRPÄSET HUNAJAN KIMPUSSA

Innostus valtasi Englannin kun Pohjanmeren pohjalla suoritettujen porausten tuloksena Englannin koillisrannikon välittömästä läheisyydestä löydettiin rikkaita luonnonkaasuesiintymiä. "Englannin suurin saavutus moniin vuosiin" ,kommentoi tapausta Englannin lehdistö.

Pohjanmeren kaasuesiintymien poraustyöt aloitettiin talvella 1964—1965. Arvioiden mukaan löydetyt kaasumäärät riittävät antamaan noin 4.5 miljardia kuutiojalkaa kaasua vuorokaudessa, mikä vastaa suunnilleen 40 miljoonaa tonnia öljyä vuodessa.

Pohjanmerellä työskentelee nykyisin 15 valtavaa porauskoneistoa. Johtojen rakentaminen on jo aloitettu ja rakennettu kaasun vastaanotto- ja jalostustehdas. Porauksia suorittaa British Petroleum yhtiö ja tuottaa jo 100 miljoonaa kuutiojalkaa kaasua vuorokaudessa. Yli 50 suurta teollisuusyhtymää odottaa kaasua ja mm. "British Steel" ja "United Steel" ovat jo alkaneet saada kaasua.

Kaasujohtojen ja kaasulaitteiden koneistaminen on aloitettu, sillä kaasun tuotanto tulee kaksinkertaistumaan nykyisestään. Näiden töiden toteuttamiseen tarvitaan kuitenkin 400.000,000 puntaa Kaikkia kustannuksia ja niistä saatavia voittosummia ei kuitenkaan vielä laskettu, mutta varmaa on, että kyseessä on valtavat summat.

Englannin hallitus on luovuttanut esiintymien poraustyöt ja kaasun käyttöönoton yksityisten käsiin, tosin ehdolla, että yhtiöt myyvät kaasua Englannin kaasuteollisuuden johdolla, ja yleensäkin kaasua tarvitseville "kohtuuhinnalla". Pohjanmeren kaasu on houkutellut kuin hunaja kärpäsiä kymmeniä yksityisiä yhtiöitä, eikä vain englantilaisia. Tilaisuuteen ovat nopeasti tarttuneet myös amerikkalaiset suurfirmat Mobil, Esso, Texas ym.

Englannin talousalan lehdistön tietojen mukaan nousee amerikkalaisten yhtiöiden osuus noin 60 prosenttisiksi kaikista pääomasijoituksista tähän todella jättiläismäiseen yritykseen. Ne haluavat päästä voittoihin käsiksi mahdollisimman pian. Lisäksi yhtiöt laskevat "kohtuuhinnan" omalla tavallaan. Hallitus yritti määritellä 200 kuutiojalan kaasuyksikön hinnaksi 1.8 pennyä, mutta amerikkalaiset yhtiöt ja niiden perässä myös muut ulkomaiset yhtiöt nostivat hinnan viiteen pennyyn. Englannin voimatalousministeriö kauhistui, sillä näihin vaatimuksiin suostuminen merkitsisi niin suurta kaasun hintaa, että huomattava osa väestöstä ei kykenisi käyttämään sitä.

Voimatalousministeri Marsh matkusti viime syksynä kiireesti Washingtoniin kuten ilmoitettiin neuvotteluihin, mutta matkan päätarkoituksena oli pyytää USA:n hallitusta "vaikuttamaan hieman" amerikkalaisiin öljykonserneihin. Hän kävi myös New Yorkissa kumartamassa syvään konsernien johtajille. Tuloksia ei ole kuulunut. Vain yksi — Phillips-yhtiö — suostui pudottamaan hinnan 2.87 pennyyn kaasuyksiköltä, koska sen kaasusäiliöt sijaitsevat rannikon välittömässä läheisyydessä eikä sen tarvitse vetää kaasujohtoja pitkin merenpohjaa. Muut yhtiöt vaativat korkeampaa hintaa ja kieltäytyvät rakentamasta kaasujohtoja ennen kuin ovat saaneet sovituksi haluamansa hinnan.

Yhtiöt pitävät niin raivokkaasti kiinni hinta vaatimuksista, koska puolikin pennyä hinnassa merkitsee 3—4 miljoonan punnan vuosivoittoa. Lisäksi yhtiöt suunnittelevat myyvänsä kaasua Englannin ohella muihinkin Länsi-Euroopan maihin. Kaikesta päätellen Englannin hallituksen on taivuttava "kompromissiin", toisin sanoen suostuttava yli 3 pennyn hintaan. Luonnollisesti suurin osa hinnasta tulee kuluttajien ja veronmaksajien kannettavaksi.

Kiivas kamppailu kaasusta koituvasta voitosta ja Englannin hallituksen kyvyttömyys suojata väestön etuja ovat selvänä osoituksena siitä, miten varmoina ja häikäilemättöminä valtamerentakaiset "ystävät" isännöivät Englannin koko talousjärjestelmässä. Lisäksi ne suuntaavat iskun kaikkein tärkeimpiin hermokeskuksiin. Lehtien kertoman mukaan amerikkalaiset pääomasijoitukset Englannissa ovat nykyisin n. 5 miljardia dollaria. Näiden pääomasijoitusten avulla amerikkalaiset valvovat Englannin teollisuuden kokonaisia aloja. Puolentoista vuoden aikana amerikkalainen pääoma on saanut haltuunsa englantilaisen Rootes-autoyhtiön (nyt se on Chrysler Corporationin tytäryhtiö) ja monia laitoksia ja yhtiöitä sellaisilla johtavilla teollisuudenaloilla kuin elektroniteollisuus ja lääketeollisuus.

Varovaisienkin laskelmien mukaan amerikkalaisen pääoman hallussa on nykyisin ainakin kymmenen prosenttia Englannin koko jalostusteollisuudesta. Nyt se haalii itselleen Pohjanmeren kaasua, jota Englannin televisiossa, radiossa ja lehdistössä mainostetaan eräänä koko maan energian päälähteenä.

Chicagossa on poliiseja ja sotilaita yli 38,500

Chicago. — Viime sunnuntaina siirettiin hallituksen joukkoja Chicagoon ilmateitse, jotta olisivat valmiina antamaan apua aikaisemmin jo kaupungissa olleelle 18,000 kansalliskaartilaiselle (National Guards men) ja 12,500 Chicagon kaupungin poliisille, siinä tapauksessa jos syntyy levottomuuksia eilen alkaneen demokraattipuolueen presidenttiehdokkaan valitsijamieskokouksen aikana.

Sunnuntaina saapui noin 6,000 hallituksen sotilasta Chicagoon. Sotilaat sanotaan majoitetun Glenview Naval lentoasemalle ja O'Haran kansainväliselle lentokentälle. Sotilaiden siirto suoritettiin salaisuudessa.

Kuvernööri Samuel Shapiro määräsi 5,500 Illinoisin kansalliskaartilaista olemaan hälytysvalmiina Chicagon varustimoilla perjantaista lähtien ja kaupungin poliisit aloittivat 12 tunnin työvuorot lauantaina.

Noin 2,000 valtiopoliisia (RBI) ja salaisen palvelun poliisia (Secret Service) on myöskin toiminnassa.

Tämä oli jo toinen kerta kun hallituksen sotilaita määrättiin Chicagoon viimeisen neljän kuukauden aikana. Noin 5,000 sotilasta määrättiin siirrettäväksi kaupunkiin huhtikuussa tapahtuneen tri Martin Luther Kingin salamurhan jälkeen leimahtaneiden mellakoiden tukahduttamiseksi.

Paavi pyytää apua Etelä-Amerikalle

Rooma. — Paavi palasi Roomaan Colombian matkaltaan väsyneen näköisenä ja sanoi, että latinalais-amerikkalaiset ovat oikeutetut apuun, "koska he ovat köyhiä ja ahkeria".

Hän ennusti myöskin, että Bogotassa pidetty 39. International Eucharistic konferenssi tulee lisäämään ihmisten ja kansojen yhteisymmärrystä.

Bogotassa pidetyssä toisessa latinalaisten Amerikan piispojen konferensissa lauantaina pitämässään puheessa paavi vetosi 160 mukanaolleeseen piispaan pyytäen heitä uusimaan kirkkojen hengellisen ja sosiaalisen ohjelman.

"Puhukaa, puhukaa, saarnatkaa, kirjoittakaa ja ottakaa kanta", sanoi paavi. Hän hyökkäsi myös sitä valtavaa eroa vastaan, joka vallitsee rikkaiden ja köyhien välillä latinalaisessa Amerikassa ja ehdotti, että piispat antaisivat kirkkojensa suuren omaisuuden köyhille, kuten on tapahtumassa Colombiassa ja muissa osissa Etelä-Amerikkaa.

Hän sanoi lisäksi latinalaisen Amerikan piispoille, että hänen hiljattain tuomitsemansa keinotekoisten ehkäisyvälineiden käyttö roomalaiskatolisten keskuudessa ei tee lanvastaiseksi "moraalista ja asianmukaista syntyväisyyden ehkäisyä".

PERHEEN NUOREMMILLE

Ailalla ollut huono onni marjastamassa

Dear Rauha-täti, boys and girls.

I wonder how many of the girls and boys passed? Now everyone will have time to write to this page. I hope everyone enjoys their summer holidays.

Will Irja-täti be coming back to the page? I was just wondering.

Last night at the Public School there was the graduation. All the twenty or so students passed. They also bought rings like we did last year.

I guess this summer I'll be berry picking too. There might be quite a few strawberries if there isn't any frost.

I was at the Public School on Tuesday, at the Tabloid Meet. I was supervisor at one of the stops.

That's all for now.

Aila Alanen.

* * *

MYÖHÄISEMPI KIRJE

Now that the mail is moving again, we thought we'd write a few lines again.

I hope Aili and Ed. got back to Montreal alright.

We went berry picking but we sure were disappointed. There was a lot of flowers for strawberries and a lot of starts for blueberries and raspberries. There wasn't any of them either. I guess the heavy rain washed them all out.

This summer we have been enjoying ourselves swimming.

We have been having trouble with bears again. They don't have any food in the bush so they come close to the houses.

That's all for now.

Aila Alanen,
R. R. 2, Nolalu, Ont.

P. S. — Only about two weeks till school starts again.

Annette on mainio koululainen

Dear Rauha-täti, boys and girls.

Today we got our report cards and I passed into grade 8 with honours. I also got an attendance certificate for not being absent at all for the whole school year. We only had a half a day of school today.

Last night there was a graduation at the new school. We were supposed to have it at our school but the hydro was off. We had been decorating our room all that day and it turned out we couldn't have it there.

Last Tuesday we had a tabloid at the school. The team I was on didn't win. There were 16 different events in which we had to participate.

Bye for now.

Annette Alanen.

* * *

MYÖHÄISEMPI KIRJE

Now that the postal strike is over, all the boys and girls will be able to write to this section.

Aila and I wrote about three weeks before the strike and our letters weren't published. (All in today. — Rauha-täti)

A few days before the strike there was a flood out here. The road was washed out in a few places. The school fence was down and in some places it was covered with mud. Inside the school there had also been a few inches of mud.

This summer I've been swimming quite a few times. The water has been fairly warm.

Last month we made a trip to Duluth.

I hope Aili and Ed. got home safely.

Annette Alanen.

* * *

Ronald nautti suurjuhlista

Dear Rauha-täti, boys and girls.

I am sorry I have not written for a long time. It has rained a lot here. I am taking accordion lessons.

School is starting soon: I have had a nice holiday. We have been swimming in our new pool although it has not been too warm.

We saw a bear a few weeks ago and my mother saw a deer just this morning. We were at the sports and music festival at Wanup and I had a lot of fun and liked it a lot.

I will write again soon.

Yours truly,

Ronald Jäntti,
McKerrow, Ont

Postilaatikko

PIENET YSTÄVÄNI, TYTÖT JA POJAT

Aivan ensimmäisenä haluan ilmoittaa pikku-ystävilleni iloisen uutisen. Rauha-tädistä tuli mummu kesäloman aikana. Pieni Carole Ann syntyi heinäkuun 17 päivänä British Columbiassa ja Rauha-täti matkusti sinne vauvaa vastaanottamaan ja samalla tervehtimään tytärtään ja vävyään. Eikös vain ollutkin suuremmoinen uutinen?

Olipa sentään hauskoja uutisia täällä "postilaatikossakin". Kokonaista viisi kirjettä oli odottamassa Rauha-tätiä lomalta saapuessa, joista kauniit kiitokset Ailalle, Annettelle ja Ronaldille. Ailan ja Annetten aikaisemmat kirjeet viivästyivät postilakon ja osaksi työvoiman puutteen tähden, mutta nyt saatiin kaikki hyvään järjestykseen. Antavathan tytöt anteeksi viivästymisen?

Aila kysyy kirjeessään tuleeko Irja-täti takaisin tälle osastolle? Rauha-tädin tiedon mukaan, ei ainakaan toistaiseksi.

Viikon kuluttua alkaa taasen jo koulukin ja kesän leikit saavat siirtyä koulutöiden tieltä. Täällä kuitenkin Perheen Nuoremmat odottavat kirjeitä tytöiltä ja pojilta joissa he kertovat seikkailuistaan ja matkoistaan kesäloman ajalla. Kuka vielä sai olla mukana suurjuhlilla ja kuka aikoo päästä mukaan ensi kesänä Port Arthuriin?

Hauskaa kesäloman loppua ja tarmokasta kouluvuoden alkua kaikille pikku ystävilleen, toivottaa

— Rauha-täti.

KOULUJEN AVAUKSET KOHTA OVELLA

Kansakoulut ja korkeakoulut syyskuun 2 päivänä
Yliopisto syysk. 16 p.

On siis aika puhdistuttaa kouluvaatteet prilimaan pitokuntoon SANITONE-prosessilla joka takaa että vaatteenne ovat varmasti puhtaita ja mestarillisesti prässättyjä.

Sanitone
Certified Master Drycleaner

Tämä tunnettu ja suosittu kemiallinen laatupuhdistus prosessi takaa vaatteille mitä parhaan mahdollisen käsittelyn.

SUDBURY STEAM LAUNDRY LTD.

Vanhin ja suurin Sudburyn vaatteiden pesu- ja kemiallinen puhdistuslaitos

Puhelin 675-6445
171 Larch Street Sudbury, Ont.
UUSI HAKUPALVELUPAIKKA 208 WALNUT STREET

24. 27.

LAFRANCEN VUOTUINEN
ELOKUUN
MYYNTI
HYVÄSSÄ MENOSSA
KESTÄÄ SYYSKUUN 7 PÄIVÄÄN

Tämän myynnin aikana on Teillä mainio tilaisuus ostaa kaunis ja tyylikäs turkki tai muita turkiksia SÄÄSTÖHINNOILLA! Lafrancen turkikset ovat olleet suosittuja kautta vousien mestarillisesta turkkurityöstään ja kuoseistaan.

KÄYTTÄKÄÄ TILAISUUTTA HYVÄKSENNE!

A. Lafrance & Sons
Limited
TEHDASTURKKURIT VUODESTA 1903 LÄHTIEN
8 DURHAM ST. NORTH, SUDBURY ONT.
North Bay Sault. Ste. Marie

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

KAUNEIMMAT KUKAT
hyvän ystävämme
David Ritarin
Muistolle
HILMA JA ENSIO WUORI
Sudbury, Ontario

Murhemielin ilmoitamme, että rakkaamme

Alfred Saari
229 CLARKE STREET

nukkui ikiuneen Port Arthurin General-sairaalassa heinäkuun 6 pnä 1968, 78 vuoden ikäisenä, Hän oli syntynyt Kankaanpäässä, Suomessa, saapui tänne Järvienpäähän v. 1910, oltuaan 42 vuotta C. P. rautatien palveluksessa, jäi eläkkeelle 1955.

Musiikkimiehenä osallistui hän laulu- ja soittoryhmiin m.m. viimeiset 20 vuotta Kaiku-kuoron jäsenyyteen.

Poismennyttä kaipauksella muistelemaan jäi vaimonsa Hulda, tytär mrs. E. (Ruthe) Kuokkanen, Seattle, Wash., kaksi lastenlasta, mrs. H. (Brenda) Pedersen ja Wernon Buick, kaksi lastenlastenlasta ja sukulaisia Suomessa, sekä laaja tuttavapiiri täällä.

Vainaja saatettiin viime lepoon Riverside-hautausmaahan, tohtori Pedenin toimittaessa siunauksen. Kaiku-kuoro lauloi toverinsa muistolle ja William Laine lausuen muistosanoja vainajan elämäntyöstä.

Elon polkua yhdessä kuljimme,
Ilot, surut sen kaksin kannoimme.
Nyt yksin jäin matkaa jatkamaan.
Niin kolkko, niin raskas on tieni tää.

Kiitos hetkistä onnen ja murheenkin.
muistot lohtua tuovat eelleenkin.

HULDA.

Kiitos rakkaudestasi, Pappa.

LAPSET.

Haluamme kiittää kaikkia, jotka tavalla tai toisella autoitte ja toitte lohtua raskaassa surussamme.

OMAISET

MUISTOJEN KUKKIA
hyvien tuttaviemme
ANTTI KINNUSEN
ja
DAVID RITARIN
muistolle
Lyyli ja Kalle Kauppinen
Nairn Centre Ontario

KUOLLUT

Kaipauksella ilmoitan, että rakas mieheni

ARVI JOHANNES KIVI

kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa heinäkuun 27 päivänä 1968. Hän oli syntynyt Laihialla, Suomessa, heinäkuun 20 pnä 1891.

Lähinnä suremaan jäin minä, hänen vaimonsa Saima ja kaksi poikapuolta, Tom ja Eino perheineen täällä Canadassa ja kaksi veljeä, Matti ja Jaakko Suomessa sekä ystävät täällä ja Suomessa.

Kutsu saapui illan tullen,
hiljaa sydän taukosi.
Sinne muutit miss' on rauha,
siellä loppui tuskasi.

Sinua aina muistaen,
Vaimosi SAIMA.

KIITOS

Kauniis kiitos sukulaisille ja ystäville kauniista kukkalaitteista ja muistojen kukista, joilla kunnioititte Arvin muistoa. Kiitos kantajille ja pastori Lurveylle kauniista puheesta. Kiitos mr. ja mrs. Frewing'ille siitä avusta, jota annoitte minulle tänä raskaana aikana. Kiitos mr. ja mrs. Tom Tigertille hyvästä kahvitarjoilusta kodissanne Torontossa, samoin kiitos mr. ja mrs. Eino Tigertille kaikesta avusta.

SAIMA KIVI

R. R. 1, Whitefish Ontario

KUOLLUT

Suuren surun murtamana ilmoitamme,

EDLA MARIA NIEMI
(o.s. Valkki)

kuoli äkkiä kotonaan heinäk. 14 päivän iltana. Hän oli syntynyt Urjalassa, Suomessa, marraskuun 4 pnä vuonna 1900.

Suremaan lähinnä jäi aviopuolisonsa Joel Niemi Cobalt, Ont., ja tyttärensä Helvi Maria.

Pastori Frans Korila siunasi vainajan haudan poveen Silver Landin hautausmaahan suuren ystäväjoukon saattamana. Kantajina toimivat Walter Myllymaa, Jack Haarala, Joe Foy, Fred Johnson ja Hannes Purra.